

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
Egy évre 24 korona.
Egy hónapra 2 korona.
VIDEKEN:
Egy évre 28 korona.
Egy hónapra 2 1/2 korona.
HÍR ADÁSOK:
A lapban heti kétszer 10 fillér.
A lapban heti kétszer 10 fillér.
A lapban heti kétszer 10 fillér.

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesült
vasutak palotájában.
TELEFON-SZÁM: 557.

KIADÓHIVATAL:

Aradi Nyomda Részvénytársaság.
József főherczeg-ut 22. sz.
TELEFON-SZÁM: 154.

Arad, 1907.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
STAUBER JÓZSEF.

Vasárnap, május 5.

Mai számunk főbb közleményei:

Vezércikk: Kassa.
Csendőörök keresztetnek!
Dienes, a bankalapító.
A miniszterium tolvaja.
Pénzvásár Borosjenőn.
A Rothschild bogara.
Fegyház után fölmentés.
Az anya bűne.
Szaktanácskozás a sajtó reformjáról.
Általános sztrájk Aradon.
Amiről beszélnek.
Dicsőség a kormánynak.

Kassa.

Arad, május 4.

A hideglelésből felgyógyult ember mindig különös érdeklődéssel fordul a hideglelés betegei felé. Ugyanily érzés vezeti az egyéb nyavalyák gyótröttjei felé azokat, akik valaha hasonló bajban szenvedtek. És ez az emberi tulajdonság fordítja az aradiak figyelmét Kassa felé.

Kassának néhány nap óta vendégei vannak. Ugyanolyan pesti urak, a minők hét-nyolc év előtt Aradon szálltak meg. Sima, előkelő, a mosolylyal fukarkodó urak, a kiknek szemüvege mögött a rejtélyek ezre huzódik meg. Külső megjelenésükben az orvosprofessorokhoz hasonlítanak: s olyasféle járatban is vannak, mint a vidéki betegekhez hívott egyetemi tanárok. Hanem ahol ezek az urak, a fővárosi bankigazgatók, a hitelkolosszusok kiküldöttei megjelennek, ott egy bank a beteg. Szörnyű egy betegség: a láza, iz-

galma kiterjed a város nagy részére, a közönség ezreire. Gazdag emberek rettegve várják, hogy a holnap esetleg koldusokká teszi őket; kis egzisztenciák, akik önmagatadó fukarsággal egy kis tőkét takarítottak össze, most sirva rettegnek attól, hogy egész életük célja elvész. S a bankembereket, akik a bank „szanálása” céljából lejöttek, s reggeltől estig tapogatják a rézkapcsos, nehézfedelű könyvekben a beteg intézet ütőereit, szinte a pillantásukkal faggatják a lázas emberek. Azok pedig az orvosprofessor óvatosságával nyilatkoznak: „majd meglátjuk: mindenestre minden lehető el fogunk követni.”

A rekonstrukció előtt való Polgári Takarékpénztár esetét, emlékeit idézi föl a Kassai Takarékpénztár ügye, amely most a fővárosi nagy intézetek kezében van. Az aradiak érdeklődéssel keresik a közös és az elválasztó vonásokat a kettő között. Mindjárt az elején, még az eddigi hézagos közlésekből is meg lehet állapítani, hogy a Kassai Takarékpénztár esete jóval súlyosabb. A kassai intézetnek óriási betétje mellett aránytalanul kicsi volt az alaptőkéje: tizenöt millió koronával szemben alig egy millió korona. Az intézet tulságosan immobilizálta magát. Ez a pénzügyi szakkifejezés annyit jelent, hogy a tőkéjének igen nagy része volt jelzálogos kölcsönökben, tehát rövid idő alatt le nem bonyolítható üzletekben lekötve. E mellett a váltó-tárcának nagy részét, több mint felét adták tul. Mindehhez a hitelezés bűnei járultak hozzá, s végül egy el-

bocsátott tisztviselő pamfletje, névtelen levelei, amelyek siettették az intézet megrohanását, a hitel megszorítását. Így következett be a régi, hatalmas intézet válsága. A régi Polgári Takarékpénztár esetében ezek közül a tőkék immobilizációja volt meg, s a betevők megrohanása, amelyet egy nagyrészvényes hirdetései idéztek föl. Hanem maga a megrohanás csak ott okozhat válságot, a hol lappangó betegségek vannak; mihe-lyest az intézet a megrohanás első tömegeit fennakadás nélkül kielégítheti, a run lecsillapodik. A Polgári Takarékpénztár esete ép arra mutatott, hogy a „szanáló” emberek maguk se maradnak menten a helyzet izgalmaiból s annak hatása alatt sötétebb színben látják a valóságot: ennek következeképp történt a Polgári Takarékpénztár fölszámolása, amely pedig elkerülhető lett volna.

S a mikor a kassai esetet a multtal összehasonlítjuk, meg kell állapítanunk, hogy Arad pénzügyi jelenében semmi sincs, amit azzal kapcsolatba lehetne hozni. Sőt ép az ott fölmerült jelenségek ellenkezője keltheti a megnyugvás kellemes érzését. Az aradi pénzügyi intézetek mindegyike felhasználta a pénzpiac kedvező alkalmait, hogy alaptőkéjét fölemelje s ezzel a saját tőkéit a betétekkel összhangzatba hozza. Az immobilizálás egyáltalán nem tapasztalható, s a hitelezésben a tulságos konzervativizmust inkább lehet az intézetekre fogni, mint a legkisebb könnyelműséget. A felgyógyult tehát nem-

A hétről.

Két május.

A főúton a vig tömeg haladt,
Póznákra tüztől jelszavak alatt.
A táblákat — a hatóság kiadta —
Papírral fődte a rendőri kar; —
Hogy kiki rosszabbat sejtessen alatta,
Mint a mennyit a valóság takar.
Az úton a papirost, nagy zsiványul,
Letépte róluk a kíváncsi szél:
„Kár ettől félni, kedves kapitány ur,
A közhelyekben nincsen oly veszély!”

S panaszlotta, csipkedve a csapat:
Hogy zenét vinniök se volt szabad.
Csupán a burzsoák a boldogok.
Övék a töke és övék a jog:
Övék a rang és övék a szabadság.
Övék a mámor, övék a mulatság;
Övék a színház és a muzsika,
A munkás csak a nehéz iga;
A kürtöt proletár tüdeje fújja,
De csupán a polgári fülnek,
A szervezettek évszázados bűja
A hegedün föl nem derülhet...

A főúton a vig tömeg haladt,
Piros virággal piros hangulat.
És ugyanakkor, ámde más irányba
Más úton ment egy májusi csoport.
Az is szebb, boldogabb jövőt kívánva
A jelen helyett, mely oly durva, zord.

Póznája, jelző táblácskája nincsen,
Ki ez a tábor, csöndbe baktató?
„— Ki bennünket lát, ránk szánva tekintsen.
Ez a csoport itt: mind munkáltató.
Mi vagyunk a kegyetlen, kapzsi töke,
Mely rettentő sok gaztettet művel,
Mi teszünk szert jelzőkre, diszítókra,
Minden nap újra, százzal, ezrivel.

Lecsap a vád: zsebünk a kincs dagasztja,
Melylyel a kormány minket veszteget.
S a kormány? — „Félre, most első a gazda!
Az iparos már kapott eleget.”
Mi ellenünk zugnak a panasz-hangok
A publikum, ha nem kap új cipőt;
És minket óvatolnak mind a bankok,
Ha nem tartjuk be a határidőt.
Számilákat nem fizetnek az adósok,
Se a paraszt, se a tisztviselő,
A termés rossz, — s csak a protekciósok,
S az őrszem-herbertek léptek elő...
És amíg a gondunk egy percre se gyérül,
Mindennap új nyomtatvány gyujt alánk,

Munkáltatók adáz profit-düheről,
Amely olyan telhetetlenül falánk...

Már mi is valljuk, szebb is, jobb is volna,
Ha új kor váltaná föl a jelent:
Akár egy takarékné, összeomolna,
Minden bajával ez a régi rend.
Munkáshoz a munkáltató szegődjek,
Adjon napszámba gondokat meg tőkét;
És keveselje, ami rája jut,
És kívánjon bizalmi férfiut;
S ha szervezetlen tőkést látott,
Adjon ki haragos plakátot,
És követelje abban nagy hevesen,
Míg a sorok közt fogakat csikar,
Munkás másféle tőkést ne vehessen,
Csupán a kit a szervezet akar!
Övék a rendőrség, a hatalom,
És mi lennénk, a melyet az lenyom.
Panaszkodásra mindig lenne száz ok,
S a kesergés, a guny, a gyönyört adó:
Mi boldog lenne is a leigázott,
Az elnyomott, a bús munkáltató!...

Már amazokkal tele a liget,
A fák zöldjében a jókely nevet
És komoran, mint a mikor temetnek
Haladt el utja a másik menetnek.

Forgács.

csak azzal a gondolattal nézhet a beteg felé, hogy ő tul van a bajon, de abban a tudatban is, hogy a baj ellen immuralva van.

De még se lehet szó nélkül elhaladni a kassai eset mellett, ha arra a szertelen bankalapítási lázra gondolunk, amely az utóbbi években az országot ellepte, s amelynek ma sincs megszűnte. Hozzáteesszük, hogy igen sok helyen a tömeges bank-alapítás nem a közgazdasági szükségletnek volt a hatása, hanem egyéni érvényesülésnek, politikai, közéleti, vagy nemzetiségi érdekek eszköze, vagy pláne egyszerű álláscsinálás. Azt se lehet eltagadni, hogy az újabb, különösen a törpe bankok vezetői többnyire nem szakemberek, az igazgatóságokban pedig gyakran az üzleti és pénzügyi életben teljesen avatatlan emberek ülnek. S milyen óriási, szinte korlátlan hatásköre van ma a pénzintézetek dolgaiban az igazgatóságoknak!

A Kassai Takarékpénztár esete komoly figyelmeztető. A helytelen vezetés, a belső hibák, a rejtett bűnök ily régi, hatalmas intézetet is válsághoz juttattak. Mennyivel könnyebben rendítik meg az új, zsenge bankocskákat, amelyek jórészenél maga a mérleg is elárul egy hibát: az immobilizálást. Ezek az intézetek pedig mint idegen tőkét, a nemzeti vagyonnak jelentős részét kezelik. Ez nem maradhat tovább is pusztán az igazgatóságok korlátlan hatalma alatt. A Kassai Takarékpénztárnál, úgy mondják, tekintélyes százezreket az igazgatósági tagok hiteleztek ki maguknak, a maguk hitelképességén jóval felül. Ilyenek ellen biztosítékokat kell keresni.

S ha az eddigi esetek után eredmény nélkül hangzott el: meg kell valósítani a pénzintézetek törvényét s a kötelező ellenőrzést. Ha a pénzintézetek az állami ellenőrzést súlyos, az üzletre bénító gyámkodásnak tekintik, megcsinálhatják azt a pénzintézetek maguk, de kellő eszközökkel. De az kétségtelen, hogy a pénzügyi élet nem maradhat a mai szabályozatlan, ellenőrizetlen állapotában, a melynél mind-egyik kereskedelmi bíróság más és más-

féle alapszabályokat hagy jóvá és senki se tudja biztosan, hogy az alapszabályokat betartják-e. Az állam vegye elejét a bajnak, s ne tartsa a maga segítségét olyan esetekre, amikor már orvosságnak, lázcsillapítónak, vagy esetleg csak injekciónak kell.

+

Csendőrök kerestetnek!

Szaporítják a létszámot.

Aradi volt katonák jelentkezzenek.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 4.

A belügyminiszterium folyó évi költségvetésében a csendőrségnek 810 főnyi létszámmal való szaporítását vette föl, melyből 230 lovasscsendőr lesz, 580 pedig gyalogos. E szaporítás most május elsejével életbe is lépett.

A belügyi kormányzat a közbiztonság javítását szolgáló érdemes intézkedése folytán 810 főnyi katonaviselt férfi kap tisztességes megélhetést biztosító állást s a kivándorlás s az idegenben való bizonytalan tapogatódzás helyett hazánknak tesznek hasznos szolgálatot. Ezekért különben oly jól van díjazva, hogy abból nemcsak tisztességesen megélhet, hanem rendes életmód s kellő beosztás mellett félre is tehet, családalapításra is gondolhat.

A csendőrök fizetése és egyéb illetményei ugyanis a következők:

a hadapródtiszt helyettes és őrmester részére 3 kor. 29 fillér,

az őrsvezető részére 2 kor. 74 fill.

a csendőr részére 2 kor. 20 fill. (havi 66 kor., illetve 68 kor. 20 f.),

a próbacsendőr részére 2 kor. 06 fillér.

Tehát a belépő csendőr az első naptól kezdve egy éven át napi 2 kor. 06 f. rendes fizetésben részesül, amely mindenkor egy egész óra előre fizetett ki. A próbaidő letelte után esedékes napi 2 kor. 20 fill. csendőri illeték azután egész a 18-ik szolgálati évig minden három évben szaporodik az ugynevezett *szolgálati pótdíjjal* és pedig az első három év után napi 30 fillérrel (évi 109 korona 50 fill.), hat év után ehhez napi 10 fillér (évi 36 kor. 50 fill.) jön, kilenc év után ismét napi 10 fillér, a tizenkettedik év után napi 20 fillér, a tizenötödik év után napi 10 fillér s a

tizennegyedik év után ismét 10 fillér. Tehát akkor már a pótdíj napi 90 fillérre (évi 328 kor. 50 fill.) emelkedik, mely a fizetéssel teljesen egyenlő elbírálás alá esik s így a nyugdíjba is beszámíttatik.

Mindezeket összevéve kitűnik, hogy a csendőr jó ruházaton és uri elszállásoláson kívül az első három évben (beleértve ebbe a próbaidőt is) évi 751 kor. 90 f., illetve mint csendőr 830 kor. tiszta fizetést kap, mely azután a szolgálati pótdíjjal a fentebb vázolt mérvben minden három évben növekszik.

Felviheti azonban minden tehetséges ember a járásőrmesterségig s akkor azután csak a tiszta évi fizetése 1805 korondra emelkedik. Ezenfelül gondoskodva van a kincstár költségén a kórházi ápolásokról s a nők családtagjainak gyógyittatásáról, az utazási költségekről, bizonyos külső szolgálatoknál napi 80 fillér vezényeltetési pótdíjjal és különösen eredményes szolgálati ténykedésekért fényes jutalmazások is. A szolgálatkeptelessé vált csendőr nyugdíj vagy esetleg végkielégítés tekintetében ugyanoly elbírálásban részesül, mint az állami szolgák; megélhetése tehát a legrosszabb esetben is biztosítva van.

Felemlítésre érdemes ezek után még a csendőrség élelmezése és szolgálata. Az élelmezés a nötleneknél közös s többnyire havi 27 koronáért oly bőséges, hogy a legnagyobb étvágyu embert is kielégítheti; ezenkívül ebből fedeztetik a mosás, a szakácsné bére s a tisztogatáshoz szükséges cikkek ára. A lakatya tisztántartására és világítására szükséges költségeket ellenben a kincstár adja, sőt ha az őrsön csak 3 csendőr marad, akkor a szakácsné béréhez is havi 18 koronával járul hozzá a kincstár. Többnyire minden lakatnyához tartozik veteményes és gyümölcsös kert, amely egész nyáron át a dolgozgatni szerető embernek nemcsak és hasznos szórakozást nyújt amellyel, hogy a termés is a csendőröknek jut. Ne gondolja tehát senki, hogy a csendőrség olyan rideg kaszánya rendszerbe van szorítva, mint a honvédség vagy a közös hadseregbeli katonaság. Ne gondolja, hogy kellő szórakozást és meleg otthont nem fognak találni az új bajtársak, akiknek itt szellemük művelésére ideje és alkalma is van.

A szolgálatra e helyütt csak röviden lehet kiterjeszkedni. Köteteket írhatni ennek hasznosságáról, dicsőségéről és változatosságairól. Azt mondja egy latin példabeszéd, hogy *justitia est regnorum fundamentum*, az igazság az államok alapja; már pedig a csendőr ennek szolgálatában áll; a csendőr intézmény az igazságszolgáltatásnak egyik dolgozó karja, e nélkül békés lenne az igazság istenasszonya.

Sorozáskor.

Irta: Haraszthy Szederkényi Anikó.

Énekszó közeledik. Kocsizőrej hallatszik... Most fordul be a százesztendő eperfa mellett... Megjöttek, megjöttek... Gyönyörű szál legények. Mindegyiknek ott van a fehér cédula a kalapja mellett. Hatóles fokosokkal hadonáznak a levegőben. Megállnak a kocsma előtt.

Az első a bíró fia. Piros a pruszlikja, fényes, két sor gombbal. Kis kalapja jobb szemére vágva. Levágja a fokost, hogy megreszket bele a hosszú asztal, amelyik nem látott vizet, mióta él.

— Márton gazda, azt a ragyogó, hét angyalát! Bort ide, hadd fojyék!

— Huzzad, Jóska, aki csillagod van! Huzzad azt a nótát. Hisz tudod már...

— Tudom, hogyne tudnám...

Sirt, ritt a hegedű. Nem tudja a magyar nótát más csak az a fekete pófajú cigány igazán elhuzni. Az ott lakik a nép közt, ismeri a népleket, amely azokat a nótákat megteremti. A magyar lelket pedig ismerni kell. Azt nem olyan bordában szövik, mint más népet.

Az első legény, a Pista, hallgat. Leteszi egyik könyökét az asztalra, rátámasztja a fejét... Másik kezével fölkapja a literest...

— Fiúk, csak azért is!

Pista levágja a literest. Rákezdí a nótát ő is. Ez ám az igazi. Fülelét csodált meg az anyja májusi vasárnapon... Bug az ének, mint nyárfá erdőben a szomorú szellő. Kikéredzkedik a nóta az utca tulsó oldalára. Ott lakott

az isten legszebb virágzála, a nagyságos Mariska kisasszony. Addig-addig kocogtatták a hangok az ablakát, amíg ki nem nyitotta. De nemcsak kinyitotta, hanem ő maga is kikönyökölt rajta.

A kocsmában tüzesedett a levegő. Egyre több kocsi állt meg az ajtó előtt. Lehetett már huszonöt is. A szomszéd falusiak is betérnek. Ez már így szokás sorozáskor. Egy kocsimát se szabad elmellőzni, hogy föl ne szenteljék. A cigány rárántott valami tüzes nótára. Egyik legény kivágja maga alól a széket és öklével pofonúti a mestergerendát. Járni kezd...

— Nincsen ize szárazon — visítja a másik.

— Lányt, lányt ide...

Kingrik az ut közepére, odaint egy kíváncsi lenhajt a faragott kapualjából.

More, gyere, a teremtedet — ordít be a cigánynak.

Kijönnek a többi legények is. Ott járnak az ut közepin.

Pista neki veti hátát a kapufélfának. Odafordítja szemét az átelleni ablakra. Az a harmatos lilomszál még mindig ott van. Elönti a Pista szívét a keserűség. Hej, ha ő azt a karsu termetet átölelhetné és odarugtatná a cigány elé. Tudom, hogy megvakulna, ki azt a táncot látná...

Az egyik legény elkúrjantja magát.

— Ne aludj, Pista! Járjad, ugy sem járod itten mához esztendőre. Aki angyala van a mi-voltodnak.

Pistának a szívét megvágja a szó. Mához esztendőre... Kié lesz addig ez a karsu virágzál. Ki fogja leszakajtani, keblére tűzni.

Hol lesz ő már akkor... Itt nem, hogy leülhesse azt a bitangot a fokosával. De miért is ütné? Övé-e ez a lány? Szólt-e hozzá csak egyszer is világletebe? Nem. De legalább másé se lenne... Ezek meg, hogy bomlanak itt körülötte. Odavág a cimbalomra a fokosával.

— Acsi! Eb az anyád! Az én nótám huzzad!

A cigány elhallgat.

Ebődülnek a többiek.

— Huzzad tovább!

— Nem huzom! Elég vót!

— Kinek parancsolsz?

— Neked is rongy — hát!

— A vót apád! Huzzad more, csak azért is!

— Nem! Akinek nem tetszik, állok elibe,

Haj!

Megforgatja a fokosát Pista. Odanéz az ablakra, vajjon látják-e? Ott pedig már nincs senki. Nem akarják látni. Haj! Azt a keserű keservét ennek a kinos világnak. Most már epévé válik még az anyatej is benne. Vérnek kell itt folyni máma, mert megveszekedik más-kép. Elordítja magát.

— Hát csupa nyulfit nevelt az anyátok?

Megrohanják. A fokos perdül. A koponya reped. Egyik legény kikapja a hegedűt a cigány álla alól. Ott felejtette ijedtében a füstös. Zsupsz! A Pista feje koppan, de a muzsika darabokra tör.

Az asszonyok visonganak. Kit az anyja, kit a szeretője ráncigál. No ettől végkép megvadulnak.

Röpködnek a literesek. Folyik már a piros bor, piros vér. A lobogós százcáncu ingek, ga-

Az aradi csendőrszárny parancsnoksága melegen ajánlja az alkalmas katonaviseltnek, hogy minél nagyobb számban és mielőbb csendőri szolgálatra jelentkezzenek.

A felvétel úgy történik, hogy a jelentkező katona (honvéd) könyvecskéjével a legközelebbi csendőrszere megy, ahol a további eljárásról tájékoztatást szerezhet s ügye tíz-tizenöt nap alatt teljes elintéztet nyer.

Dienes, a bankalapító.

Kérvény a kormányhoz.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 4.

A szomorú hírhedségre vergődött Dienes Mártonról szól ismét az ének. Egyszerre két helyről kapjuk a hírt, hogy a vesztegetési affér nagy hőse több hozzá hasonlószőrű amerikai magyarral szövetkezve, bankot akar alapítani, hogy a szerencsétlen magyar kivándorlókat apró kölcsönökkel boldogítsa. Egy amerikai honfitársunk levele és egy budapesti előkelő pénzintézet ad hírt erről a legújabb Dienes-féle merényletről.

Dienes az utóbbi időkben vissza kívánczolt Magyarországra. Levelet írt több függetlenségi képviselőnek, eszközöljenek ki a számára szabad visszatérést az édes haza földjére. A képviselők természetesen nem nagyon siettek a salvus conductus kieszközlésével és Dienes Márton keserűen tapasztalhatta, hogy volt barátjai a legnagyobb bajok idején hagyták a faképnél.

Ujabb ekzisztenciáról, a pénzszerzésnek valamely bőségesen jövedelmező módjáról kellett gondoskodnia az ön-száműzöttnek. Néhány amerikai magyarral csakhamar tervet is kovácsolt — a magyarok megkoppasztására. Notórius sikkasztók és egyéb jeles férfiak, akik odakünn a politikai üldözött mártír-szerepében tetszelegnek, nyomban megértették Dienes „zseniális” ötletét. Bankot fognak csinálni, „hazafias” bankot, ezzel a jelszóval: Mindent a kivándorlókért! (Értsd: Mindent a kivándorlótól!)

Igen ám, csak hogy a bankalapításhoz pénz, sok pénz kell. Pénz pedig, — az Dienes Mártonnak nincs. Bankigazgatóknak kiszemelt ba-

rátával tehát abban állapodott meg, hogy szubvenciót fog kérni, még pedig — ne tessék mosolyogni! — a magyar kormánytól. Meg is írta a kérvényt, tele is sirta hazafiúi lelkének keserveivel, utalt a kivándorló magyarok nehéz helyzetére, tájékozatlanságára és minden egyébre, ami a kormány kökemény szívét megindíthatja.

És aláírták a levelet... Kicsodák? Oh Dienes Márton óvatosan és szerényen félreállt. Egy-két ismeretlen nevű és elfelejtett mlntu magyar írta alá a kérvényt, esedezvén a nagyméltóságú kereskedelmi minisztériumhoz, hogy ne vonja meg pártfogását a hazafias vállalkozástól.

Itthon bizonyára eltalálja a kereskedelmi miniszter, hogy mit akarnak Dienesék. Az első pillanatra láni fogják, hogy a bankalapítás közönséges szédelgés, amely szegény magyarok kifosztását vallja üzleti elv gyanánt.

A minisztérium tolvaja.

A i Justiciától lop.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 4.

Január elején, ép amikor az aktalopások híre kelt, egy tolvajt fogtak az igazságügyminisztériumban is. Természetesen, tüstént arra gondoltak, hogy ismét felbéreltek valakit holmi nagy államtitkokat rejtő irások elcsenésére. Valójában pedig a legközönségesebb lopásról volt szó, mert a jámbor tolvaj semmi egyébre, apró értéktárgyakra pályázott. A lefűlelt tettes regelenként végigjárta a minisztérium hivatal-szobáit s ahol ruhadarabot, törvénykönyveket vagy aktatáskát talált, elemelte. Január 6-án épp abban a pillanatban érték Antoniuttit tetten, amikor egy börtáskával kisurran dr. Schiffler Antal kir. ügyész szobájából.

A kora reggeli órákban ugyanis László Sándor díjnok egy gyanús fiatal embert látott lesietni a lépcsőkön, kezében fekete börtáskával.

— Hova viszi azt a táskát? szolt rá a siető fiatalemberre.

— Dr. Balog ur megbízásából viszem!

A díjnok nem érte be a válaszzsal, hanem felszólította a siető fiatalembert, hogy jöjjön vele vissza s igazolja magát. Ez engedett a fel-

hívásnak s mikor a második emeletre értek, ott udvariasan előrebocsátotta az egyik hivatal-szobába a díjnokot, akire aztán gyorsan rázárta az ajtót, s elmenekült. A díjnok lármájára üldözőbe vették s csakhamar elfogták. A tolvaj, Antoniutti Richárd bécsi volt magánhivatalnok beismerte, hogy egy hó leforgása alatt itt a fővárosban egyéb foglalkozás hiányában lopásokból tartotta fenn magát, s hogy Ausztriában lopásért már 4 ízben volt büntetve.

Néhány nappal előbb más csekélyebb értékű tárgy is eltűnt innen, sőt Polner Ödön táblai bíró asztaláról is egy aktatáska s így ezek miatt is Antoniuttit vették elő. Vád alá helyezték: utóbb mindhárom lopásért s a pörét ma tárgyalta a budapesti törvényszék *Mladoniczky* táblai bíró elnöklése mellett.

A vádlott csak azt a lopást ismerte be, amelynek elkövetésén rajtaérték, egyébként pedig azzal állt elő, hogy ő „elmebajos” és már töltött is harmadfél esztendőt osztrák tébolydákban, miután előbb lopásokért négyszer ítéltek el Bécsben. Igaznak csak a négyszer történt elítéltetése bizonyult, míg az elmebajos voltára nézve mi adatot sem tudott szolgáltatni.

Miután Vargha József dr. kir. ügyész előterjesztette a vádat, Mózes László dr. védő csupán a bizonyítást nyert egy lopási eset megállapítását kérte, ellenben az előbbi két lopás tekintetében felmentést kért. A törvényszék csakugyan így ítél és Antoniuttira 7 havi fogházbüntetést mért, kitöltöttnek véve belőle két hónapot. Az ítélet jogerős.

A Rotschild bogara.

Még egyszer Wertheimstein Rózsika

A fehér bolha.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 4.

— Nincs semmi új a nap alatt, — mondta a volt bölc Akiba s azóta általánosan elfogadott szállóigévé lett ez a mondás. Pár hónap-pár ezelőtt az egész világ tapsai közepette, nagy feltűnést keltve vezette oltárhoz a világhírű Rotschild család egyik előkelő sarja a szépsé-

tyák cafatokban lógnak. A Pista sértetlen még. Most kerül szembe azzal, aki nem hagyta a nótát elhuzni. Megforgatja háromszor a fokost. Vérben uszik a szeme. Ha ez az ütés testet ér, gyilkos lesz valaki.

A Mariska kisasszony iszonyattal nézte az ablakból a véres duhajkodást. Hiába futott el, visszavitte egy hang, a Pista hangja. Ahogy meglátta a keringelő fokost, kirohant ész nélkül.

— István! — csak ennyit szolt. De ráemelte azt a megverő kék szemét.

Ennyi volt. Mégis kihullt a bírók Pistájának a kezéből a fokos.

Keresztezte egymást egy pillanatra két szempár. Lassan esett le a földre egy piciny parfümös kezkenő.

A legény lehajolt, fölvette, ingébe dugta, szemébe vágta kalapját, és megindult haza. Súlyos terhekkkel, mintha a tornyot cipelné a hátán.

A nénemasszonyok fejet csóváltak:

— Megbabonázta a kisasszony. Szólok Erzsók néninek, öntsön szentet estére,

— Pista végigvágta magát a szérüs kertben a széna tetején. Sirt, zokogott a kis kendőre hajolva.

Tisza kutya nem értette a dolgot. Odaódal-gott a gazdája mellé és bánatosan nézte hűséges kutyaszemével.

Pista türte egy darabig. De aztán meguntta még ezt a jámbor élőlényt is maga mellett. Nagyott huzott rá a fokossal.

— Eredj Tisza! meghalsz mán. Meghalt a világ, egye meg a fene!

A dohányzós szakaszban.

Írta: Georges Maurevert.

Fürdés után a vivóterembe mentem, hogy Cavour Pált megkeressem. Csakhamar megtaláltam: egy kereveten feküdt, fogai között égő szivart tartva. Tüzet kértem tőle, de a helyett, hogy szivarját nyújtotta volna felém, egy doboz gyufát adott.

Kérdőleg néztem rá.

— Régi szokás az nálam, melyet megőriztem, mióta egy asszony kezeiből megmentett, — szoltott magyarázólag.

— Nem látom az összefüggést — mondtam közömbösen, mert nem tudtam, hogy hajlandó-e engem felvilágosítani.

Rövid idő múlva megszólalt:

— Igaza van, nehéz megtalálni.

— Micsodát?

— Nos, az összefüggést a szivarhamu és egy szerelmi kaland között.

— Igen, igen kis ok, nagy okozat. Bizonyára összeveszett egyszer a kedvesével, mert vigyázatlanságból égő hamut ejtett vadonatuj ruhájára.

Cavour nevetett:

— Nagyon téved! Hallgassa csak.

Tíz éve mostan. Egy angol vonat dohányzós szakaszában ültem, hogy szivarozva üzzem el az utazás unalmait.

A szakasz üres volt, de kevéssel a vonat indulása előtt egy fiatal asszony foglalt helyet benne.

— Engedje meg nagyságos asszonyom,

hogy figyelmeztessenem, hogy a dohányzós szakaszba került!

— Nem baj, uram!

Egy hivatalnok bezárta az ajtót... A vonat megindult. Én felállottam, lebocsátottam az ablakot és gondolva, hogy egy hölgy jelenlétében még sem illő dohányozni, égő szivarom ki akartam dobni az ablakon.

A hölgy mosolyogva szolt:

— Hagyja csak kérem, szivarozzék tovább, szeretem a dohányszagot.

Nagy örömmel kaptam az engedélyen, kényelmesen elhelyezkedtem a sarokban és megnéztem utitársnőmet. Nagyon szép, szőke haju, fekete szemű asszony volt. Most már emlékeztem rá, hogy láttam a perronon fel s alá járkálni, mintha valakit keresne.

Megemlítettem ezt előtte, hogy beszélgetést kezdjek.

— Igen, én voltam, a férjem kerestem; találkát adtunk a pályaudvaron, de nem jött el. Nagyon aggódom miatta...

— Ah, — mondtam vigasztalva — ne törődjek vele. Bizonyára elvettette a kocsi, talán itt is ül a vasuton... Mindenesetre hálás vagyok a véletlennek...

Kérően tekintettem rá, hogy bocsánatot kérjek merészségemért.

— Uram!

Halvány pir öntötte el arcát, de mosolygásán láttam, hogy zavara nem komoly.

Képzelve magát helyzetembe. Egy hétig megfeszítve dolgozott, most ott ül a kocsi-ban egy fiatal érdekes hölgygyel. Mit tenne ön? Ugyanazt, amit én...

ges *Wertheimstein* Rozsikát. A nagyváradiai rendkívül büszkék is voltak az esetre s nem adták volna egy vak lőért, hogy a gazdag pénzkirály magyar leányt tett hitvesévé azt is éppen — Nagyváradról. Milyen nagy volt a meglepetés azután, amikor nemsokára váratlanul betoppant a fiatal menyecske a szülei házába — egyedül. Megindult a pletyka s késői zsurokon, vendéglőben, kávéházban, a déli korzón, sőt még a muskátli ablakok mögött is arról folyt a beszéd, találgattak: miért, hogy csak egyedül érkezett haza a boldog Rozsika, s miért nem kísérte el az ura is, a lord. Mert hiába, az emberek kíváncsiak, nemcsak az asszonyok, de még a férfiak is. Szereti az ura? Nem szereti? Megunta? Nem unta? Így tépegették a szellemi akácfaleveleket s hova-tovább általános lett a nézet, hogy valami történt a fiatalok között, mert a pár napra tervezett látogatás már erősen nyeli a heteket is. Vaksötétben tapogatódzott a tisztelt közvélemény, mert a család eleinte cáfolt, később már nem is nyilatkozott, ellenben visszavonult a hallgatás sáncaiba.

Most — írja az Egyetértés — mintha egy kis világosság derengene az ügyben, amennyiben a láma a valószínűség patinájával ellátott magyarázatát adja annak, miért kellett Rozsikának hazajönni — egyedül.

Tudvalevő, hogy nagy uraknak, gazdag embereknek, rendkívüli egyeniségeknek — bogaraik szoktak lenni. Nos hát Rotschild lord még ezeken is túl tesz, neki lévén a földkerekségen a leghíresebb, a legritkább — bolhagyűjteménye.

Mindenféle ember és állatnak ez a hűséges csipkedő tarsa számtalan változatban ugrándozik szanaszét a világban és Rotschild lord mindegyikből szerzett egy-egy példányt. Volt azonban gyűjteményében egy bolha-Kohinor, valóságos Regent-je a távolugróknak, egy — fehér bolha. Meséket beszélnek az állatka ügyességéről, műveltségéről. Tancolt, bukfencet vetett, talán még énekelt is. S ezzel a klenódiummal esett a baj. Mikor az új férj díszekedve mutogatta a gyűjteményt, ezt a miniatűr fehérseget feltűző gondtal helyezte a felesége pici fehér tenyerére. A kis ravasz felhasználva az alkalmat, elfeledkezve a fegyelméről — megugrott s a mozgósított cselédhad

nem volt képes megtalálni. Ekkor mondta volt az elkeseredett lord:

— Aki ilyen szerencsétlenséget hozott a házamra, hogy elugrasztotta a szemem fényét, azzal nem lehetek egy földel alatt!

És hazaküldte Rozsikát. Legalább így beszél — Nagyváradon.

Pénzvásár Borosjenőn.

Az aradmegyei hamispénzek.

A bankógyárosok királya.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 4.

Tagbaszakadt, magas, őszfűrtű ember Segesváry Sándor, kerek ez ország leghíresebb bankógyárosa. Évtizedek óta gyakorolja ezt a mesterséget és elmondhatjuk, ritka tökéletességre is vitte. Aki a mai törvényszéki tárgyalás bünjelei között a hamis huszkoronásokat megtekintette, az megesküdhetett volna rá, hogy ma került ki mind egytől-egyig az államnyomdából. Segesváry Sándor mögött eddig igen viharos mult áll: huszonhárom évi fegyházat mértek eddig reá az ország különböző bíróságai pénzhamításért. A huszonháromból tizenhétet már ott hagyott a szamosújvári fegyházban: az utolsó öt évet alig pár hónapja szabta ki reá a kolozsvári törvényszék.

Kalandos, gonoszettekben eltöltött pályája végre tegnap a nagyváradai törvényszéknek is útjába sodorta a pénzhamisítók fejedelmét. Nem egymaga jött: hét társával egyetemben foglalt tegnap helyet a vádlottak padján. Tavaly októberben a *borosjenői vásáron* Mór Mihály csendőrmester egy agg töpörödött anyókát, a nyolcvanéves *Zsidó Fodornét* vette észre, a mint kukoricát, káposztát, gyümölcsöt vásárolt. Feltűnt neki, hogy az öreg asszony minden kofánál vadonatúj tizessel fizet.

Halomszámra gyűlt már a köténye csücskében a csengő aprópénz, de a roskadozó, tipegő matróna ki nem fogyott a vörös, ragyogó színű huszkoronásokból. Mór Mihály csendőrmester természetesen vallatóra fogta a bőkezű asszonyt. S ekkor derült ki, hogy egész Arad környéke,

főleg pedig *Borosjenő, Kisjenő, Sebes, Dézna és Preisza vidéke el van drasztva hamis bankókkal*. Fáradhatatlan erélyvel folytatták tehát a nyomozást. S valóban nem szolgált nagy meglepetéssel, mikor a kutatás szálai Segesváry Sándorhoz, a híres pénzhamisítóhoz vezettek el. Kiderült, hogy az agg gonosztevő szállította Kolozsvárról és Aranyos-Tordáról az új bankókat és adogatta el az ő klienseinek fele áron. A csendőrség összesen hét embert nyomozott ki, akik a pénzhamisítók nesztorával szakadatlan üzleti összeköttetésben állottak. Ezek: *Pintye János, Józsa Józsa, Avram Ágoston, Nemes Viktória, Józsa Miklósné, Dán Anna és Zsidó Fodorné*.

Segesváry Sándor és hét társának bűnügyében tegnap tartotta meg a főtárgyalást a nagyváradai kir. törvényszék. A Borossebes községben lakó vádlottakat a kerület országgyűlési képviselője: *Suciu János* védte. Védők voltak még: *Grozda Aurél dr., Tóth István, Vágási Imre, Duma Flórián és Thury László dr.*

A vádlottakat — akik az ősz óta a nagyváradai fogház rabjai — szuronyos örök vezették be a tárgyaló terembe. Délelőtt 10 órakor kezdődött a tárgyalás és este 9 órakor szakadt vége. Segesváry Sándor konokul tagadja, hogy ő liferálta volna a hamis huszkoronásokat. Tagadja, mintha ő bankókat gyártana. Arra a kérdésre azonban, hogy ki készíti hát a pompás tizéseket, esőkönyösen hallgat.

A többi vádlott azonban az öreg ellen vall s reá akar bizonyítani minden bűnt. Ők maguk nem ismerik be, mintha tudomásuk lett volna arról, hogy hamis pénzt hoznak forgalomba. A tanuk azonban — főleg a koronatanuként szereplő csendőrmester — világosan igazolják a vádlottak bűnösségét.

A nagyszabású bűnpör tárgyalását nem fejezhették be. A tanuk egyrésznének kihallgatása után az elnök a főtárgyalást a görög ünnepek után következő napokra halasztotta el.

Fegyház után felmentés.

Egy aradi fiatalember bűne.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, május 4.

Schwarz János Jenő 24 éves aradi illetőségű órásságát ez év január 21-én a temesvári büntetőbíróság váltóhamisítás miatt két évi fegyházra ítélte. A szigorú ítélet azt indokolja, hogy a bűnös hajlamu fiatalember már ismételtelen el lett ítélve hasonló bűncselekmények miatt. Jelenleg is fogva van egy Aradon elkövetett váltóhamisításért, amiért két évi és nyolc havi fegyházbüntetést kapott, azelőtt pedig sikkasztásért volt elítélve hat havi börtönre.

A végzete csakhamar ismét a vádlottak padjára hozta — mint említettük — ugyan- csak váltóhamisítás miatt. A vádirat szerint ugyanis Schwarz 1905. évi március havában egy ujaradi jómódu lakos, *Schneberger Albert* nevét ráhamisította egy 250 koronás váltóra és ezzel azután egy másik váltót prolongált. Ez év január havában került ezért a büntetőbíróság elé. Amikor az elnök megkérdezte tőle, hogy volt-e már büntetve, udvarias mosoly kíséretében így válaszolt:

— Itt kérem nem volt szerencsém!

A törvényszék bűnösnek mondotta a btkv. 401. §-ába ütköző magánokirathamisítás miatt és két évi fegyházra ítélte.

Vádlott felebbezett és így került az ügy a temesvári kir. ítélőtábla büntető tanácsa elé, mely tegnap foglalkozott vele. A vádhatóságot *Répásky Béla dr. kir. főügyész* helyettes képviselte, a vádlottat *Keppich Henrik* közvédő védte.

Öt perc múlva a szokásos frázisok kicserélése után ön épp úgy, mint én, kísérletet tett volna a közeledésre.

Es akkor — mintha hideg zuhan ért volna, a szó megakadt a torkomon — a fiatal asszony felugrott helyéről, dühösen szikrázó szemekkel a korsi másik sarkába ugrott és innen ordította:

— Uram, ön azonnal 200 fontot fizet nekem, hogy az ellenem intézett támadást meg nem történte tegye.

Igen, kedves barátom, ez volt az első kalandom az angol vasuton.

Egy kalandorné kezébe jutottam, a kik a vasuton találhatók, akik veszedelmes fajtái annak az országnak, mely a nőnek feltétlen védelmet nyújt.

Az ilyen zsarolás tíz eset közül kilencszer sikerül.

Képzelteti, milyen kínos helyzet.

Már láttam nevem az összes lapokban... Cayourt erkölcsstelen üzelmek miatt elfogták!

Már pénztárcám után nyultam, midőn pillantásom véletlenül szivaromra esett.

Egy gondolat villant át agyamon, egy nagyszerű, megtörő gondolat.

Óvatosan visszaültem ismét helyemre és nagyot szittam szivaromból.

— Nos uram, várok...

— Sajnálom, de kívánságát nem fogom teljesíteni.

Időnként egyet szittam szivaromból.

Hosszan és éleset fűtyült a vonat, utitársam elhatározottan felállott.

— Utoljára kérem, akár 100 fontot adni?

Felelet helyett tovább szittam szivarom.

— Jól van!

E szavaknál levette kalapját, letépte róla a díszítést és felbontotta a haját. Megértettem... Megtett mindent, hogy egy erkölcsstelen merénylet áldozatául tűnjék fel.

A vonat megállott.

Felrántotta a korsi ajtaját és segítségért kiáltott.

Az utasok mind odatolakszanak, kérdezősködnek, rendőrt hívnak.

A rendőr felém közeledik és én nyugodtan, mosolyogva várom.

— Itt ül a nyomorult, aki megtámadott és utitársnóm a haragtól szikrázó szemekkel reám mutat.

A király nevében elfogom önt.

Ekkor csendet kérek és a körülállókhöz fordulok:

— Ez az asszony hazudik! Nézzék meg a szivarom!

Óvatosan megmutatom a tömegnek, hat centiméter magas szürke hamu volt rajta.

Halálos csönd, majd halk nevetés hallatszik, azután még egy... és megint egy.

A rendőr a kalandornő vállára teszi kezét.

— Uram, akar följelentést tenni e nő ellen?

Dehogy! Az élet ugyanis oly rövid — szoltam nevetve és szétromboltam oly művészettel fölépített munkámat.

Igy történt barátom, hogy egy szivar megmentett egy asszony kezéből.

A bizonyítási eljárás befejeztével közvédő azt bizonyította, hogy vádlott bűnössége egyáltalán nincs beigazolva. Tagadásával szemben sem közvetlen, sem közvetett bizonyíték nincs és így felmentő ítéletet kért.

A tanács a védő álláspontjára helyezkedett és *Schwarcz János* Jenő vádiottat a B. P. 326. §. 2. pontja alapján a vád- és következményei alól felmentette.

TANÜGY.

(—) E öléptetések az aradi fa- és fémipariskolánál. A kereskedelmi miniszter az aradi állami fa- és fémipari szakiskolánál *Nesnera Aladár* igazgatót a VII. fizetési osztályba sorozott igazgatóvá, *Reinhart Kálmán*, *Jankó Gyula* és *Réti Odön* tanárokat a VIII. fizetési osztályba sorozott tanárokká nevezte ki.

Érdekes házvételek.

A Takácsy-ház eladása.

Bérpalota a sóhivatal helyén.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 4.

Már régebben megírtuk, hogy a kincstár és az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár között a mostani adóhivatal épületének, a jószágigazgatóság és a Takácsy-család között pedig a Takácsy-ház megvétele iránt tárgyalások folytak. Ezek a tárgyalások most eredményre is vezettek, amennyiben a mai napon mind a két házvétel befejezett tényre vált.

A sóhivatal helyiségét az Arad-csanádi gazdasági takarékpénztár 150,000 koronáért vette meg. A takarékpénztárnak az aszándéka, hogy a jelenlegi disztelen épületet leromboltatja s helyébe modern, kétemeletes bérpalotát építtet. A palota udvarában lesznek a takarékpénztár irodai helyiségei. A földszinten üzethelyiségek lesznek, míg az emeletet lakóknak fogják bérbeadni. Ez a házvétel azt jelenti, hogy Arad ismét megszabadul azon épületek egyikétől, melyek a főteret éktelenítik.

A másik házvétel a Széchenyi-utcában levő Takácsy házat fogja eltüntetni a föld színéről. A jószágigazgatóság, mely a földmívelésügyi minisztériumban a vételt közvetítte, 100,000 koronát ajánlott a házért. A megegyezés sikerült is s a földmívelésügyi miniszter most hagyta jóvá az adásvételi szerződést.

A Takácsy-házat szintén le fogják rombolni s helyére a régóta tervezett földmívelésügyi palotát építik. Ebben a nagyarányú épületben fognak helyet foglalni mindazon állami hivatalok, amelyek Aradon a földmívelésügyi miniszter fenhatósága alá tartoznak. Ide kerül a jószágigazgatóság, a folyammérnökség, a kulturmérnöki hivatal, az állami erdőhivatal és a csálai és barackai állami szőlőtelepek intézősége. A jószágigazgatóság mostani helyiségeit teljesen a pénzügyigazgatóság hivatalai foglalják le a palota felépítése után. Ha az aradi munkásviszonyok megengedik, az építkezésekre már a közeli napokban kiírják a pályázatot, úgy, hogy az építkezést még a nyár folyamán megkezdhetik.

A sóhivatal minden valószínűség szerint a Kápolna-utcába költözik az aradvárosi pénzügy-örtség hivatalos helyiségei mellé. A kalmatlanabb helyet ugyan keresve se lehetett volna találni, de a közönség szempontjai az állami hivatalokban nem igen irányadók.

Általános sztrájk Aradon.

Az asztalosok és lakatosok sztrájkja. — A többi szakmák segítenek. — Az építőiparosok krimicsauja. — Fenyegét a kőmivessztrájk. — Általános munkaszünetetés. — A vaggongyár nem csatlakozik. — Betiltott népgyűlés. — A pékek üzemműhelye. — A vendéglősök bojkottja.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 4.

Az aradi munkásmozgalmak most azon a ponton vannak, hogy a legközelebbi napokban bekövetkezik a krízis: az általános sztrájk. A szervezett munkások eddig az általános sztrájkkal csak fenyegetőztek és fenyegetésüket nem váltották be. Az utóbbi idők politikai mozgalmai miatt vette elő a szociáldemokratapárt fegyvertárából ezt a fenyegető harci eszközt, de nem élt vele, csupán a politikát akarta ezzel a fenyegetéssel irányítani. Az aradi szocialistákat nem a politika, sem bérmozgalom nem indítja az általános sztrájk szervezésére, csupán egy hatalmi kérdés: a bizalmi férfi-rendszernek el nem ismerése.

A munkaadók és munkások között csak az utóbbi napokban élesedtek ki tulságosan az ellentétek. A szocialista pártvezetőség csak fokozta az izgalmas hangulatot azokkal a pizkolódó hangu röpiratokkal, amelyeket tegnap és ma szórt szét a városban. Most pedig a hatalmi kérdés feszegetésével ad tápot a forrongó, izgalmas hangulatnak, hogy anarchikus állapotokat idézzen elő.

A hatóság elkészült különben a legmesszebbmenő intézkedésekre is. Így például a főkapitány nem adott engedélyt a vasárnapi hirdetett általános népgyűlés megtartására. A hatóság arra való tekintettel tiltotta be a népgyűlést, mert a hangulat amugy is felette izgatott s így nem engedheti meg, hogy a munkásságot még jobban izgassák.

A legújabb mozgalmakról az alábbiakban számolunk be:

Az építőmunkások sztrájkja.

Az aradi építőmesterek és építőmunkások között körülbelül két nappal ezelőtt súlyos differenciák merültek fel amiatt, mert a munkások a Czeiler és Szathmáry-féle gyárban, továbbá Stoll Béla és Juhász Gyula lakatos mesterek műhelyeiben beszüntették a munkát. A munkások azzal okolták meg a hirtelen bekövetkezett sztrájkot, hogy a nevezett munkaadók a bárcarendszert akarják életbe léptetni s ezzel nem ismerik el a bizalmi férfi rendszert.

Az építőiparosok szövetsége magáévá tette az ügyet és kimondotta, hogy csak azokat a munkásokat alkalmazza, akiket a szövetség munkásközvetítője fogad fel. Elhatározták továbbá, hogy az összes építőmunkásoknak pénteken délután felmondanak azzal hogy visszafogadják őket a szövetség munka- és bérfeltételei mellett.

A szociáldemokratapárt tegnap és ma, miután a felmondás megtörtént, két röpiratban a legdurvább hangon és reprodukálhatlan szidalmakkal támadta meg az építőmesterek szövetségét.

Az izgatás hatott, amennyiben az építőmunkások két szakmája, az asztalosok és lakatosok nem irták alá a szövetség feltételeit és a mai napon valamennyien sztrájkba állottak. A lakatosok és asztalosok példáját a többi építőmunkások is követni fogják. A kőműves-

munkások ugyan nem szívesen hagyják abba a munkát, de előreláthatólag a többi építőmunkások terrorizmusa kényszeríteni fogja őket. Ha az építőmunkások hétfoig nem írják alá a szövetség feltételeit, akkor a szövetség megcsinálja a krimicsaut.

Az építőiparosok szövetsége ma röpcédulákat osztott szét a városban s ebben felvilágosítja a munkásokat az alkalmaztatás lényegéről. A röpirat szövege az alábbi:

Munkások! Azt akarják veletek elhitetni, hogy a munkaadók bárcákkal látnak el titeket s „bárcások”-nak csufolják azokat, akik munkába állanak és kenyeret keresnek tisztességes munkafeltételek mellett. Az építőiparosok szövetsége fel akarja világosítani a munkásokat, hogy a célnak ráfogásoknak be ne ugorjanak. Bárca nincs! Bárca-rendszer sincs!

A munkaadók szövetségének munkásközvetítője minden jelentkező munkást kivétel nélkül munkába állít és az a munkásigazolvány, amelylyel a közvetítés történik, épen olyan munkára jogosító jegy, mint amilyennel minden munkásközvetítő intézetben, az államiakban ép úgy, mint a szakszervezetekben is a közvetítés történik. Aki azonban közvetlenül mesterénél jelentkezik munkára, az ilyen igazolványt nem is kap, még kevésbé kényszerítetik annak átvételére. Keressétek fel munkaadóitokat, nézzétek meg a szövetségi munkásigazolványt, s meggyőződtek arról, hogy alaptalan, üres frázisokkal akarnak elriasztani titeket a békés, zavartalan munkától.

A szövetség nem a munkások leigázásáért, hanem a békéért, az egymást megértésért, a munkaviszonyok állandó rendezéséért létesült. Munkás és munkaadó érdekeit egyaránt istápolja, a munkás sérelmeinek orvoslásáról ép úgy gondoskodik, mint a munkaadóról és meghallgatást, segítséget nyer ott mindenki, ha panaszával, kérelmével odafordul. De nem segíthet rajtatok, ha nem fordultok hozzá. Nem csábít, nem kényszerít titeket senkisé, de jéjjetek önként és meg fogtok győződni, hogy a becsületes munka becsületes méltánylásra talál.

Fenyegét az általános sztrájk.

Az építőiparosok ügyét most már magáévá tette az aradi szervezett munkásság is, amely általános sztrájkjal fenyegetőzik. Az általános sztrájkról elterjedt hírek eljutottak az iparhatósághoz is, amely detektívet küldött ki a városba. A detektívek a délelőtti folyamán bejárták a műhelyeket és érintkezésbe léptek a munkásokkal.

A titkos rendőrök olyan értesüléssel tértek vissza, amely az általános sztrájk kitöréséről elterjedt híreket megerősíti. Az összmunkásság ugyanis elhatározta, hogy két-három nap múlva minden szakma munkásai sztrájkba állanak, hogy az építőmunkásokat támogassák küzdelmükben. Az általános sztrájknak az lesz a célja, hogy a bizalmi férfi rendszert minden munkaadó elismerje.

Ma híre járt annak is, hogy a Weitzer-féle vaggongyár munkásai között is sztrájkmozgalom észlelhető. Az iparhatóság utána járt a dolognak és meggyőződött arról, hogy a vaggongyári munkások mindezideig távol állnak a mozgalomtól és nem hajlandók sztrájkba állani.

A vasárnapi népgyűlést betiltották

Az aradi szociáldemokrata-párt titkársága ma szétosztott röpirven arról tudatta a munkásokat, hogy vasárnap délután a szervezett munkásság a Szabadság-téren népgyűlést tart, amelyen az építőmunkások ügyével foglalkozik. Klopstein Ernő és társai ma beadványt nyújtottak be a rendőrkapitánysághoz és ebben a népgyűlés egybehívására kértek engedélyt. Sárkot Domokos főkapitány a népgyűlés megtartását nem engedélyezte és annak egybehívását megtiltotta. A főkapitány azzal indokolta meg határozatát, hogy nem engedheti meg a népgyűlés megtartását, mert a munkások hangulata amúgy is nagyon izgatott és ezt az izgatottságot a népgyűlésen csak fokozná. A betiltó határozatot még a délután folyamán kézbesítették a folyamodóknak.

A sütőmunkások üzemhelye.

Az aradi sütőmunkások sztrájkja még mindig változatlanul tart. Az iparhatóság három ízben kísérelte meg a békés kibontakozást létrehozni, de a munkások rideg magatartásán a kísérletek hajótörést szenvedtek. A sütőmunkások ma röpcédulákat osztottak szét és ezekben elferdítik a békéltetési tárgyalások meg-hiusulásának okát. A röpiratban egyuttal bejelentik a város közönségének, hogy üzemhelyt állítanak fel. A röpirat teljes szövege az alábbi:

Aradváros közönségéhez! Az aradi sütőmesterek a célból, hogy a sütemény és kenyér árát tetemesen felemelhessék, munkásaikat sztrájkba kergették. Dacára, hogy a munkások háromszori tárgyalás után a legvégső engedékenységig elmentek minden pontnál, a munkaadók mégsem akarják a békét. A béke létrehozatala érdekében a központi szervezet kiküldötte megbízottját, ki meg is tette a hatóságnál a lépéseket, de egyszerűen kitéssékelték.

Most már tehát a mi kötelességünk, hogy a munkaadók további kizsákmányolását meggátoljuk a közönség érdekében, mert a hatóság legkevésbé sem törődik Aradváros közönsége érdekével, hogy minél előbb rendes kenyér és süteményhez jusson, nem pedig házi-szolgák és kocsisok által készíthet. Az élelmezési munkások központi szervezete leküldötte titkáriját egy szövetségi műhely felállítására és mind addig itt marad, míg az üzem rendes kerékvágásba nem terelődik.

Tehát mindazon kávéházak, vendéglők és egyéb fogyasztók, kik onnan süteményt óhajtanak, felhivatnak, hogy a Munkás Otthonban az élelmezési munkások szervezete központi titkáriánál szíveskedjenek bejelenteni minden további intézkedés végett. Sütemény 1 só és II-öd rendű fog készített: első rendűből 7 darab 20 fillér, másodrendű 8 darab 20 fillér; kenyér a rendes napi áron hozatik forgalomba.

Ha pedig a béke létre nem jön, úgy a még itt levő munkásokat magával viszi a központi kiküldött és Arad egy évre bojkot alá helyeztetik, esetleg tovább is. A nagyközönség támogatását várva az aradi sztrájkoló sütőmunkások.

Ertesülésünk szerint az aradi kávéosok és vendéglősök elhatározták, hogy a sütőmunkások üzemhelyének süteményeit bojkottálni fogják.

MULATSÁGOK

(=) A polgári leányiskola ünnepélye. A polgári leányiskola 1907. május hó 5-én d. u. 5 órakor, a polgári fiúiskola dísztermében jótékony célú ünnepélyt tart. Műsor: 1. Erődi E. „Tavaszdal“, 3 szólamu dal, éneklik: Boczkó L., Bott M., Buday G., Dengl K., Ekker V., Korányi E., Krón J., Messer G., Pellegrini A., Persa M., Reichenberg E., Rudas E., Spitz E., Spitzer B. és Vajdovits M. III. oszt. tanulók. 2. „A kis gazdasszony“, monológ. Irta: Balla M., előadja Faragó Vilma IV. oszt. tanuló. 3. J. B. Singelee. „Trovatore“, hegedűn előadja: Váztán

Anna IV. oszt. t., zongorán kíséri Glälinger Margit IV. oszt. t. 4. „Tillalomfa“, költemény. Irta: Balla M., előadja: Springer Margit IV. oszt. tanuló. 5. Poldini. „Vadrózsa“, ifjúsági daljáték: a) „Nyitány“, zongorán előadja: Böhm M. és Nagy A. IV. oszt. tanulók. b) „Mese“, elmondják: Blaskovich Edith, Bogdán Emma, Borsos Anna, Fetter Irén, Kömives Mariska és Montag Viola II. oszt. tanulók. c) „Magán- és kardalok“, előadja az intézet ének-kara. 6. „Virágálom“, élőkép táncrészletekkel, bemutatják: Berkovits J., Bittó J., Bokor G., Csalogovits J., Czeiler M., Finta S., Gebhart J., Krón J., Korányi L., Kling M., Lichtmann E., Multas E., Nagy A., Oggolder P., Pfeiffer G., Pucher M., Pucher A., Róna B., Singer V., Schramm B., Schramm M., Stransky M., Steinberger E., Spitz E., Verzar J. növendékek. Zongorán kíséri báró Bedeus Bella volt növendék. Karvezető Farkas Vilma énektanítónő. A táncot betanította Szathmáry Etelka táncitanítónő.

Pillanatfölvétel.

A tehén nyugodtan áll,
Matusik fotografál.
Oh mi kéj és oh mi báj
Egy ily tarka-barka táj.

Művészi érzék hián
Düh vesz erőt egy bikán:
Szegény Matusik Márton!
Felöklik, úgy látom.

Ha a roham sikerül,
Bikaszarvra felkerül,
Ez lesz aztán, higgyék el,
Pillanatnyi fölvétel.

Az anya büne.

Feláldozta a leányát.

A szerető kedvéért.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 4.

Azt az elvetemültséget, amelyre egy magáról teljesen megfélemedezett asszony képes, igen sötét és visszataszító színben tünteti fel a nagyváradi kir. tábla egy ítélete, amely ma érkezett le az aradi kir. törvényszékhez.

A borzalmas eset részletei a következők:

Évekkel ezelőtt élt Aradon egy öz. Neumann Antalné nevű idősebb asszony, akinek már akkor egy 15 éves, kissé fejletlen leánya volt. Az asszonynak a férje után maradt egy kis vagyon, s mint ügyes kezű varrónő, maga is elég szépen keresett. Nélkülözésben tehát nem igen volt része, sőt talán az a csekélyke jó mód, amely osztályrészül jutott neki, növelte benne a kiolthatatlan lángot a férfiak szerelme iránt. Mert a negyven éves asszony, noha fiatal leánya előtt nem valami jó példával járt elől, állandóan szeretőt tartott, aki együtt, sőt egy szobában lakott Neumannéval és leányával.

Mikor ez a Zóla tollára való eset történt, Mnyeló László volt a kedvese. Fiatal, jóképű ember, akit a bolondulásig szeretett az asszony. Nem volt az a kincs, amit fel nem áldozott

volna ennek az embernek a szerelméért, aki teljesen a helyzet magaslátán érezvén magát, szinte zsarnok módjára uralkodott a hiszterikus nő felett. Az ő kimondott szava mindenkor szentírás volt s ha szeszélye bármit követelt, az teljesült. Valószínűleg nem is kötötte más ehhez a nőhöz, mint az a szolgáló készség, amelylyel az parancsait fogadta és teljesítette. Hogy szerette volna, az szinte hihetetlen. Sokszor megverte, durván bánt vele s ha az asszony emiatt panaszkodott, rögtön azzal fenyegetődött, hogy a faképnél hagyja. Ez aztán mindég hatott. Az asszony tovább tűrt, szenvedett és — szeretett.

Néhány évvel ezelőtt különös gondolatai támadtak Mnyeló Lászlónak. Neumanné szerelme untatta és fárasztotta, tehát más után nézett. Valami nagyon nem erőltette meg magát a keresgéléssel, mert egyszerűen Neumanné leányára, Bertára vetette ki a hálóját. Meg is kezdte az ostromot, de eredménytelenül. A kudarc bántotta, de még a többszöri sikertelen kísérlet sem csüggesztette s biztos volt a maga dolgában. Hiszen az anyát csak irányítani kellett, s minden kívánsága akkor teljesült, amikor akarta.

Egy este különös kívánsággal állt az asszony elé. Minden tartózkodás nélkül, a szó legszorosabb értelmében tudomására hozta Neumannénak, hogy megéhezett a leányára. Sőt azt is megmondta neki, hogy a leánya elcsábításától függ, fentartja-e vele továbbra is a viszonyt, vagy sem?

Az asszony tiltakozott kedvese aljas kívánsága miatt, de Mnyeló László hajthatatlan maradt, sőt, hogy nagyobb nyomtatékot adjon a dolognak, távozni készült. Az asszony sirt, könyörgött, de mindez semmit sem használt, mert Mnyeló állhatatosan ragaszkodott kívánságához. Mikor Neumanné látta, hogy minden törekvése hiábavaló, végre megígérte Mnyelónak, hogy kívánságát teljesíteni fogja, s ha lehet rábeszéli a leányát, csak el ne hagyja.

A fiatalember erre megnyugodott és lefeküdt. A leánynak, aki kivételesen valamivel később jött haza a munkából, fogalma sem volt, milyen merénylet készül ellene az édes anyja részéről. Amint haza ért, Neumanné a leghízelgőbb szavakkal fogadta, s becézte. A konyhában a nyakába borult, össze csókolta s végül előadta neki, hogy Laci ő nélküle élni nem tud. El akar menni világgá, ha Berta meg nem hallgatja, s akkor mi lesz ő vele, a ki viszont Mnyeló nélkül élni sem tud.

A leány borzalommal hallgatta édes anyja kívánságát, sirt, könyörgött, tiltakozott — de anyja, aki arra gondolt, hogy kedvese esetleg elhagyja — hajthatatlan maradt. Késő éjjelig tartott ez a rettenetes rábeszélés. És végül miután anyja megnyugtatta, hogy semmi baja sem lesz, megadta magát.

A mi ezután következett, az a legraffináltabb regényirői fantázián és a legelvetemültebb ember gondolkodás módján is túl tesz. Az édes anyja maga segédkezett abban, hogy egy ártatlan teremtéssel kevesebb legyen.

Neumannénak tehát sikerült a maga számára megmenteni Mnyeló Lászlót, de a kitűnő ember külföldre talált a fiatal 15 éves leányt az anyjánál, s mind gyakrabban követelte, hogy a leány áldozatot hozzon az anyjáért. A dologból nap nap után megismétlődő botrányok keletkeztek, míg a házbeli megúnván a dolgot, f. l. jelentették öz. Neumann Antalnét és kedvesét az aradi ügyészségnél, amely a nyomozást befejezván, a törvényszék elé terjesztette az aktákat.

1905. november 29 én tárgyalta az aradi törvényszék ezt az ügyet zárt ajtók mellett.

s miután beigazolták látták az asszony bűnösségét, a csábítás büntetésében mondotta ki vétkeket *s egy évi börtönrre ítélte*. Mnyelő Lászlót azonban felmentette, mert eljárásában nem látott büntetendő cselekményt fenforogni. Az ügyész azonban nem volt egy véleményen a törvényszékekkel s felebezést jelentett be az ítélet ellen.

A napokban foglalkozott a nagyváradi tábla ezzel az ügygyel, s ma érkeztek meg az iratok az aradi törvényszékhez. A tábla öv. Neumann Antalné felett már nem ítélezhetett, mert 1906. december 12-én meghalt. A törvényszék ítéletének Mnyelő Lászlóra vonatkozó részét a tábla is helybenhagyta.

Dicsőség a kormánynak.

Kiszorította a magyar nyelvet.

A fő a horvát kedély.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 4.

A fűrge félhivatalos tollak, amelyek szaporán és bőbeszédűséggel adják tudtára az országnak, hogy cibakházai küldöttség tenyészvikáért a kormánynál járt, napokon mélységesen hallgattak a magyar kormánynak a horvát koalíció vezetőfőfiaival folytatott tárgyalásairól. Tegnap azután megmozdult a félhivatalos apparátus és közreadta azt a gyászos kommunikét, amelyben a kormány szégyenkezve ugyan, de bevallja, hogy Horvátországban az államvasutak hivatalnokai horvát nyelven tartoznak érintkezni a közönséggel és hogy általában az ott eddig domináló magyar nyelvet kiszorították a horvátokkal.

A kormány nyilván úgy gondolkozott, hogy miután a magyar vezényszót nem tudta megszerezni, fölállozhatja a magyarság oázisát is Horvátországban, az államvasutakat, minden törvénynek és négy évtizedes keserves küzdelem féltékenyen őrzött eredményének letiprásával.

Még alig 48 órája, hogy Tisza István gróf figyelmeztetett a „gyanus“ magyar-horvát barátságra és arra, hogy drágán meg fogjuk fizetni az árát. S íme, ma már nyíltan beismerik, hogy az új megállapodás némi veszteséget jelent a magyarság szempontjából, de a horvát kedélyek lecsillapítására hasznos a horvát nyelvnek tett engedmény. Az ördögbe a horvát kedélylyel. Előbbrevaló a nyugalmas horvát kedély a magyar nyelv uralmának megtartásánál? Hiszen Khuen-Héderváry grófnak, a granicsárnak bánásga idején is követelték a horvátok, hogy vasuti vonalaikon a horvát legyen a hivatalnokok kötelező érintkezési nyelve. Khuen-Héderváry nem teljesítette a követelést, de azért a granicsár kevéssé hízog elnevezést kapta. Kossuth Ferenc pedig, aki a magyar nyelv helyébe a horvátot léptette, továbbra is az marad, ami volt: a nemzetnek dicsőséges vezére.

A magyar koalíció pedig nyugodtan türi, hogy a magyar közjogon ott ejtsen sérelmet a kormány, ahol a horvát testvérek kedélyeik lecsillapítása szempontjából szükségesnek tartják.

A csillapítást magyarázó félhivatalos közleményről az alábbi távirati tudósításban számolunk be:

A horvátkérdés mostanság sok szóbeszéd tárgyát képezi a sajtóban és se hossza, se vége a félreértéseknek, amelyeknek nyilván az

a kuforrása, hogy mindenki a saját szája ize szerint informálja az újságírókat. Némi világosságot vet a bonyodalmas kérdésre a kereskedelmi minisztérium részéről kiadott félhivatalos nyilatkozat, amely feltárja azokat az engedményeket, melyeket a koalíciós kormány az államvasutakon a nyelvkérdésben a horvátoknak tett.

Ezek méltányossági szempontból indultak ki és bárha a magyarság szempontjából némi veszteséget jelentenek, jóval értékesebb a veszteségnél az a nyereség, amelyet a horvátok kedélyeinek lecsillapításával értünk el.

A horvát képviselők odanyilatkoztak, hogy a horvát nép teljes mértékében át fogja érezni a mostani kormány méltányosságát és bizvást lehet remélni azt, hogy a horvát koalíció a legjobb politikai párt és az ősszel elrendelendő horvát választásokon a nép meg is adja ennek a pártnak a többséget.

Több fővárosi lap azt írta, hogy Polónyi Géza volt igazságügyminiszternek része van a mostani horvát egyezkedésekben. Teljes bizonyossággal tudjuk, hogy a volt igazságügyminiszternek semmi része benne, amint hogy ő teljesen visszavonult a politikai színterről.

Aradváros hirdetéséből.

— A torony alól. —

Gyáralapítási légvárak építése

általános sztrájk esetén is sürgősen és jutányosan elvállaltatik. Itt! Nem sztrájkolunk! Itt!

Az osztrák választások.

Mit akar Wekerle.

A bécsiek véleménye.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 4.

A bécsi politikai köröknek a közel jövőben kellemes mulatságuk lesz. Választanak, Legelőször az idén az általános választói jog alapján. Minden párt nagyban készül rá. A küzdelem már javában folyik és általános érdeklődéssel várják a harc eredményét. Választói ülés, választói ülést követ és bizony épületes jelenségekben sincs hiány.

Magyarországban még hiányzik a választói jog kiterjesztésének törvénybeiktatása. Csak az ígéret van meg. Annál érdekesebb az a hír, amelyet ma hangoztattak a politikai körökben. Arról szól ugyanis ez, hogy a magyar kormány a jövő héten több belügyminiszteri vezető-tisztviselőt Ausztriába küld, hogy itt tanulmányozzák a választói jog praktikus oldalát. Erre a tervre vonatkozólag egy vezető osztrák politikus ma a következőket mondotta egy magyar újságíró előtt:

— Öntől hallok először a magyar kormány tervét. Nem hiszem, hogy komoly lenne. Mert mire való ez a komédia? Vagy akarják Magyarországon a választói reformot, vagy nem. Ha akarják, minek ez a tanulmányozás? Legelőször is nem tudom elképzelni a „tanulmányozás“ módját, másodsorban pedig nincs is szükség tanulmányra. Nálunk is megcsinálták, anélkül, hogy valahol végignézték volna egy választást. Mert a dolog praktikus oldalát majd odahaza kell végigtapasztalni. Amit a magyar urak itt látni akarnak, (nem tudom ugyan, hogy mit akarnak látni) azt vagy nem látják majd, vagy pedig otthon jobban láthatják.

A tanulmányozó urak beszámolójukban

aligha mondhatnak egyebet, minthogy Ausztriában a klerikális agrár irány győzött. És ekkor lehet, hogy a magyar kormány felül a magas lóra és világgá fogja kiáltani:

— Íme, mit eredményezett az osztrákok választói joga! A klerikalizmus győzelmét! Mí ezt nem akarhatjuk, tehát — nem adunk általános választói jogot!

Kétségtelenül érdekes az osztrák politikusnak ez a vélekedése és ha nem is igen lehet a kormány ilyen együgyű taktikájában hinni, mégis jellemző dokumentum ez a nézet is.

Amiről beszélnek.

★

A lefoglalt primadonna.

Arad, május 4.

Egyáltalában nem újság, sőt a legközönségesebb dolgok közé tartozó dolog, ha valaki lefoglal magának egy primadonnát. Természetes, hogy az ilyesmi tömeges pénzekbe kerül, mert végre is igen kevesen láttak még nyomorgó primadonnát. A nyomor pedig primadonnafogalmak szerint ott kezdődik, ahol a pezsgőzés végződik. Mindezekből megállapítható, hogy példának okáért egyetlen sztrájkoló pékmunkásnak sem adatott az a gyönyör, hogy egy színház szemefényét lefoglalhassa magának. (Kivételnek természetesen a bolhaszínházak.)

A jelen esetben szintén egy lefoglalt primadonnáról van szó. Ez a lefoglalás azonban sajátos módon nem a lefoglalónak, hanem a primadonnának kerül súlyos pénzeibe, amit a lehető legegyszerűbben magyaráz az a szomorú tény, hogy a lefoglaló nem Rotschild, nem fiók-Rotschild, sőt még csak nem is járt közel a Rotschildokhoz. Az illető rideg és komor férfiú, akit a köznép pórias nyelven végrehajtónak nevez. A primadonna pedig Aradnak ez időszereint legtemperamentumosabb hölgye, Kállay Jolán.

A végrehajtás, mint olyan, igen szomorú, sőt még annál is sokkal szomorúbb tény. És közönséges még pedig két értelemben. Közönséges, mert a végrehajtás intézményének nagy közönsége van és közönséges, mert sokkal gyakoribb, mint például a patagoniai röptelen. A végrehajtásoknak csak az a alfaja érdekes, melyet primadonnákon hajtanak végre.

Hogy azonban a tárgyra térjünk, ma délután három rideg ur jelent meg a Központi szálloda azor szobájában, ahol Kállay Jolán lakik. Egy ügyvédjelölt, egy végrehajtó és egy becsüs. A szobában még két kevésbé rideg ur volt jelen: egy színész és egy újságíró. Az ügyvédjelölt hivatalos komolysággal előadta, hogy bizonyos háromszáz koronás ruhaügyben jöttek s a legkomolyabb szándékuk, hogy minden lefoglaljanak.

— Ugyan menjenek! — kacagott Kállay. Ha van nekem lefoglalni való holmim?

— Nem bájoskodik fizetni? — kíváncsiskodott az ügyvédjelölt.

— Pénzem, az nincsen nekem, de van egy pamám . . . — dalolta vissza gunyosan a primadonna, aki ebben a pillanatban egyik legszebb tolettjét viselte: egy csipkés és megdöbbenően áttetsző inget. Az erkölcsösebbek megnyugtatóására kijelentjük, hogy a primadonna az ágyban feküdt és gyengélkedési gyakorlatokat végzett. A zord ügyvédjelöltnek azonban mindez nem imponált. Intett végrehajtónak, aki viszont intett a becsüsnek. A becsüs körüljártatta szemeit a szobán és mélabusát konstataulta:

— Nincs itt semmi! A butor a Nagy Lajosé, ruhákat pedig nem lehet lefoglalni, mert azok hozzátartoznak a színészno létfontartási eszközeihez!

— No ezt a nézetet nem osztom! — vágott közbe az ügyvédjelölt. Egyébként pedig nem nekünk ruhákat lefoglalni! Menjünk át uraim,

szállodai szobaasszonyhoz. Értesüléseim szerint ott vannak önagsága ékszerei!

A primadonna elsápadt. Az újságíró és a színész, akik a rejtekhely ajtaja elé éppen a végrehajtó érkezése előtt cipeltek egy ruhával teit fogast, hogy az az ajtót ápolja és eltakarja, — szintén elsápadtak. Az újságíró hősiesen a tárcájához nyúlt, de a másik pillanatban kotorászó keze csalódva távozott a tárcát tartalmazó zsebből. Végre is Kállay törte meg a csendet:

— Elárult a gazember! — sikoltotta halkan. (Hogy kit gondolt, azt nem árulta el) Kérek gyorsan tintát!

Öt perc múlva egy lelkesedő hordár érkezett Szendrey Mihályhoz. Levelet hozott. További öt perc múlva pedig Kállay Jolán egy nyilatkozatot adott át az ügyvédjelöltnek. A nyilatkozatban Szendrey Mihály kezességet vállalt a primadonnáért.

— Megelégszik ezzel? — kérdezte Kállay az ügyvédjelöltet.

— Ami felelet illeti, megelégszem — válaszolt távozóban az ügyvédjelölt. De egyénileg soha sem érem be elvi nyilatkozatokkal!

Igy történt meg a nevezetes lefoglalás.

— zab.

A kiegyezés.

A kecségtető sikertelenség.

Obstrukció a főrendiházban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 4.

A Bécsben lefolyt kiegyezési tárgyalások óta körülbelül két hét telt el. Az e közé és a most következő tárgyalások közé eső szünetben a kilátásokat részint kedvezőknek, részint kedvezőtleneknek tüntették fel. *Wekerle* miniszterelnök még nemrégiben örömmel újságolta, hogy az eddigi tárgyalások eredménye reménnyel tölti el a békés kibontakozást illetőleg. Ujabban azonban a helyzet egyrészt több színben bontakozik ki, mert híre kelt, hogy az osztrák kormány makacsul ragaszkodik a hosszú lejáratu kiegyezéshez, amibe a magyar kormány nem mer belemerenni.

Az Aradi Közlöny tegnapi számában érdekes információkat közölt a kiegyezésről. Hírünk tegnap este, mint tudósítónk jelentí, a függetlenségi pártkörben is forgalomban volt, s megállapíthatjuk, hogy a többség örömet fejezte ki azon, hogy a magyar kormány nem bir az osztrák kormányval, mert sokkal szívesebben vesz a függetlenségi politikusok, ha egyáltalán nem sikerül a kiegyezés és ebben az esetben a kereskedelmi szerződések lejártáig a reciprocitási viszony marad meg.

Igy legalább affelől leszünk bizonyosak, hogy 1917-ben az önálló vámterületről lehetne beszélni, holott ha most hosszabb időre lekötne magát az ország, veszélyeztetné 1917-re az önálló vámterülethez való jogának végrehajtását.

A bankkérdés is szóba került a beszélgetések során és általános volt az a felfogás, hogy a nemzeti bankot 1910-ben föl kell állítani még akkor is, ha az ország eleinte ezt megsínyli.

A főrendiház közjogi és törvénykezési bizottsága tegnap letárgyalta az Apponyi-lexet és a törvényjavaslatot a főrendiház egyik legközelebbi ülésén fogja tárgyalni.

A nemzetiségi lapok fenyegetőznek azzal,

hogy a képviselőházi sikertelen obstrukció őket itten több sikerrel biztatja. Ezzel szemben a biztos tény az, hogy a nemzetiségi főpapok végleg el vannak határozva, hogy immár nem bolygatják a képviselőház munkáját és a törvényjavaslat simán fog átmenni a főrendiház ülésén.

Nagy-kép.

Sarló, kasza, gereblye,
Csinos itt a menyecske,
Jó amatőrnek lenni,
Még jobb lenne levenni.

Makart-kép és kabinet:
Az ördög látott ilyet!
Igrhatsz itt nagy képet,
Nem hat már az ígérlet.

A nép bájos gyermekét
Nem hatja meg már a kép.
Náluk az a tétel áll:
A nagykép nem imponál!

Szaktanácskozás

a sajtó reformjáról.

Günther a cenzura ellen.

Egységes sajtótörvényt!

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 4.

Néhai *Polónyi* Géza hagyatékából *Günther* Antal igazságügyminiszter átvette a sajtójog reformálásának ügyét, amelynek megvitatásába ma fogott egy hivatott szakférfiakból álló ankét. Günthernek előzetesen közzétett kérdőpontjaiból már kétségtelenül kiviláglott, hogy a reform a parlamenti többség fölfogásának megfelelően *reakciós színezetű* lesz és éppen azok a hatalmon levő urak fogják a legelső fejszecsapásokat egyik legbecsesebb alkotmánybiztosítékunkra mérni, akik legtöbbet köszönhetnek a sajtó támogatásának.

A reformtervezetnek retrográd irányban való elkészítése már oly hangos zúgólódást támasztott, hogy Günther ma, a sajtóankét tárgyalásainak megkezdése előtt szükségesnek tartotta félhivatalos uton megnyugtató nyilatkozatot tenni. Így az igazságügyminiszter többek között kijelentette, hogy ellensége az előzetes lefoglalásnak, a cenzurának és letartóztatásnak s liberális szellemben akarja a reformot elkészíteni.

A sajtójog reformálásáról és a szaktanácskozásról az alábbi távirati tudósítást adják:

Ma délután vette kezdetét a képviselőház delegációs nagytermében a *sajtó ankét*. A kormányt az összehívó *Günther* Antal igazságügyminiszter, valamint *Meskö* László politikai és *Törty* Gusztáv adminisztratív igazságügyi államtitkárok képviselik. A többi minisztérium is küldött egy-egy képviselőt a tanácskozásra, amely előreláthatólag sokáig fog elhúzódni. 85 meghívott személy van jelen, írók, hírlapírók és jogász közönség.

A miniszter ismételt nyilatkozni fog a tanácskozás rendjén és pedig — mint beavatott forrásból értesülünk — az ő felfogása az, hogy határozott ellensége minden a sajtóval szemben való *preventív eljárásnak*, ellensége a *cenzurának és az előzetes lefoglalásnak*, valamint annak, hogy sajtóvétségért alkalmazható legyen az *előzetes letartóztatás és vizsgálati fogság*. A sajtószabadságot minden körülmények közt még jobban *akarja bátyázní*, mert tudja, hogy *a sajtó a leghatalmasabb alkotmánybiztosíték*.

Ezek a miniszter nézőpontjai és kétségtelen, hogy ebben a liberális szellemben fog lefolyni az egész tanácskozás.

Eddig még csak az ügyvédi kamara nyilatkozott ebben a kérdésben és nyilatkozata kongruens a miniszter felfogásával. A többségnek az a nézete, hogy a sajtókérdést novelláris intézkedésekkel megoldani nem lehet, hanem igenis szükség volna *egységes, általános sajtótörvényre*, viszont azonban ezt nem lehet márról holnapra megcsinálni.

Későbbi távirat jelenti:

A szaktanácskozást *Günther* Antal igazságügyminiszter hosszabb beszéddel nyitotta meg, amelyben kijelentette, hogy célja úgy a sajtószabadságot biztosítani, mint a toll becsületét védelmezni. Nemcsak a jogrend követeli ezt, hanem a sajtónak tisztessége is és a magyar állam s a magyar társadalom biztonságának sikeres büntetőjogi védelme, amely minden sajtóbeli megtámadtatás ellen a sajtószabadság sérelme is megtörténhetik. Legyen az a tinta, amely a hírlapíró tollából folyik, olyan fekete, amilyen csak lehet, de annak a tógáját, aki ezt a tollat a kezében tartja, annál tisztábbnak akarja látni minden egészséges nemzeti közérzület.

A napirend előtt *Szabados* Sándor, a *Népszava* munkatársa kérde a minisztertől, hogy miért nem kaptak meghívót az összes budapesti lapok szerkesztői és különösen az ellenzéki lapok, Az Újság, a Budapesti Napló, A Nap, a Népszava és a nemzetiségi lapok szerkesztői. Kéri, hogy ezek utólagosan hívassanak meg az ankétra.

Günther Antal azt válaszolta a fölszólalásra, hogy ő meghívta a sajtóbünygyekkel foglalkozó bírákat és ügyvédeket, hírlapíró képviselőket és a sajtó-egyesületek vezetőit, de ez az ankét nem sajtószabadsági országgyűlés és ezért nem tehet eleget *Szabados* kérdésének.

Ezután hosszú vita fejlődött a sajtóreform kérdéséről, amelynek további tárgyalását azután kedden délutánra halasztották.

EGYESÜLETI ELET.

(*) Az aradi építészeti és műszaki rajzolók egyesülete e hó 5-én d. u. 8 órakor egyetemes ülést tart a Millenium sörcearnok külön termében. Tárgysorozat: 1. Elnöki megnyitó. 2. *Székely* Dezső, a budapesti országos egyetemes titkára ismerteti az ankét tárgyát.

(*) A Boros Béni kör és Székely otthon elnöksége tisztelettel értesíti a kör, illetőleg otthon tagjait, hogy az új és kényelmes körhelyiségek a Szt. László u. 5. szám alatti régi Atzél-féle házban rendelkezésükre állanak.

(*) Az aradi iparosok első betegsegélyző és temetkezési egylete vasárnap délután 3 órakor

az egylet tulajdonát képező Magyar utca 4. számú saját házában hivatalos helyiségében rendes havi ülést tart, melyre a választmányi tagokat e uton is meghívja *Rosmanith* Albert elnök.

(*) Az aradi hivatalsszolgák betegsegélyező és temetkezési egylete f. hó 5-én vasárnap d. u. 3 órakor tartja rendes választmányi ülését. A tagokat pontos megjelenésre ezuton is felhívja az elnökség.

A trónörökös Kisjenőn.

József főherceggel vadászott.

Öt napig inkognitóban.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, május 4.

Ferenc Ferdinánd trónörökös az elmúlt héten öt napot Kisjenőn és Mezőhegyesen töltött. Ez a hír, amely első megjelenése után megjárta a cáfolat útját, most újra valónak bizonyult. Mindenesetre érthető a főherceg inkognitója s az a féltékenység, amelylyel ezt a látogatást a nyilvánosság előtt minden áron takargatni akarják. A trónörökös hosszú idő óta nem volt hivatalosan Magyarországon. Ennek révén a magyarok ellen való ellenszenv híre tapadt Ferenc Ferdinándra, amit egy bihari mágnes éppen a napokban egy kaszinói nyilatkozattal igyekezett gyöngíteni. Ugy látszik, illetékes helyen nem akarták, hogy mielőtt a főherceg hivatalosan jön Magyarországra, a kisjenői intim vendéglátásnak híre menjen.

A trónörökös kisjenői és mezőhegyesi vadászatáról a következő távirati tudósítást vesszük:

A P. L. igen jó forrásból arról értesül, hogy *Ferenc Ferdinánd* főherceg a múlt héten öt napig inkognitóban Magyarországon tartózkodott. A trónörökös egy udvari lakáj kíséretében érkezett Budapestre, ahol csatlakoztak hozzá *József* főherceg és *Libits* Adolf udvari tanácsos, jószágigazgató, akikkel rögtön továbbutazott *Mezőhegyesre*. Itt azután öt napig őzekre vadászott.

A trónörökös egész tartózkodása alatt igen jó hangulatban volt és a vadászat is jól sikerült, amennyiben Ferenc Ferdinánd 43, József főherceg pedig 40 őzet terített le. A trónörökösnek, aki állandóan polgári vadászruhában járt, sikerült inkognitóját egész séjour-ja idejére megőrizni egy alkalom kivételével, amidőn egy erdő szélén a temesvári ekvitáció tisztjeivel találkozott. Az ekvitáció parancsnoka megismerte a főherceget és csapatjával katonásan tisztelgett. Ferenc Ferdinánd barátságosan fogadta az üdvözlést, szóba ereszkedett a tisztekkel és hosszabb ideig elbeszélgetett velük.

A főherceg e hét elején visszautazott Bécsbe.

A mezőhegyesi vadászatok alkalmával a trónörökös kétségtelenül Kisjenőn is időzött, sőt valószínű, hogy Kisjenőn a főhercegi kastélyban lakott s a Kétegyháza keresztül vezető szárnyvonalon ment a vadászatok színhelyére. Azonban a napokban, amikor József főherceg legutóbb Kisjenőn tartózkodott, Kisjenőn, sőt Aradon is erősen beszélték, hogy Ferenc Ferdinánd trónörökös is vendége volt József főhercegnek.

A hirt azonban a főhercegi uradalom

részéről a leghatározottabban megcáfolták. A P. L. közlésének adataival megegyezik az is, hogy a temesvári gyalogsági tiszt lovagló iskola az elmúlt héten távlovaglás során Mezőhegyesen volt, ahonnan Aradra jöttek.

Vizit-kép.

Vig az élet a várban,
Nincs ott hiány bakában.
A hadnagy ur vizitál,
A baka haptákba áll.

Hogy csináljon fényképet
Faix Jaques oda betéved,
Forgatja a kodakot,
Ám egy baka terem ott.

Reákiált: Kamerád!
Dugd el azt a kamerát!
Van elég vizit nálunk,
Vizitképre nem vágyunk!

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Vasárnap: Délután: Gül-Baba, operetta. Este: A sárga csikó, népszínmű.
Hétfő: Az ördög, vígjáték. Bemutató előadás.
Kedd: Az ördög, vígjáték.
Szerda: Kurucz Feja Dávid, színmű.
Csütörtök: Délután: Piroska és a farkas, bohózat. Este: Vig özeveg, operetta.
Péntek: Uránia tudományos színház előadása.
Szombat: Uránia tudományos színház előadása.
Vasárnap: Uránia tudományos színház előadása.

* Az ördög bemutatója. Érthető izgatottsággal várja már az aradi közönség *Molnár* Ferenc szenzációs sikerű v. játékanak, *Az ördögnek hétjői* bemutató előadását. A kiváló darabnak címszeropót *Szendrey* Mihály játssza s kívülre még a társulat legkiválóbb erői működnek közre.

— Döntés a fénykép kiállítás díjairól. A várakozáson felül sikerült aradi amatőr fényképkiállítás zsürije holnap, vasárnap délelőtt 10 órakor tartandó ülésén itéli oda a kiállítás legjobb képeinek a nyolc értéke tiszteletdíjat. A zsüri elnöke *Bohus* László báró, a kiállítás védnöke, tagjai pedig: *Kollman* Artur, *Révész* Zoltán az Országos Amatőr Szövetség kiküldöttei. *Lukácsy* Lajos az Aradi Foto-Klub elnöke, *Rozsnyay* Kálmán az Aradi Foto-Klub alelnöke, *David* Lajos, *Kintzig* János, és *Jankó* Gyula tanár az Aradi Képző és Iparművészeti társulat tagjai. *Löcs* Rezső városi tanácsnok, *Kotz* József főmérnök, *Weisz* Hugó fényképész.

A kiállítást már eddig igen sokan látogatták Arad műpártoló közönsége köréből és több képet is vásároltak. A jövő héten az összes aradi középiskolák tanulócsapata tekint meg a kiállítást, amelynek megismerésére május 9-én Aradra rándul a budapesti Foto-klubnak és az országos amatőr-szövetség számos tagjából álló társasága. A zsüri holnapi ítélezése után az aradi Foto klub választmányi ülést

tart, amelyen néhány fontosabb tárgyat intéznek el.

* Vasárnapi előadások. Két népszerű darab kerül színre az aradi nemzeti színházban vasárnap. — Délután a még mindig vonzó *Gül-Baba* operettet adják, este pedig *Csepreghy* Ferencnek régi, híres népszínművét, a *Sárga csikót* adják. A darab főszereplői *Kállay* Jolán, *Hunyady*, *Várnai*, *Szathmáry*, *Keszler*, *Szilágyi* Berta és *Kaludy*.

* *Piroska és a farkas*. Rendkívül érdekes előadás lesz május hó 9-én, csütörtök délután az aradi színházban. A *Piroska és a farkas* című bájos, poétikus tündérvígjátékot hozza színre az igazgatóság, fényes kiállítással és teljesen új jelmezekkel. A darabban ugyyszólván az egész személyzet játszik.

HIREK.

Akik fizetnek.

Arad, május 4.

Talán még soha sem voltak Aradon annyira elvadultak a munkáviszonyok, mint most. Sztrájkok, bérmozgalmak, jogosak és kevésbé jogosak fordultak elő eddig is. De a munkásság eddigelé megtartotta azt a mérsékletet, amely azt diktálja, hogy a munkás ne követeljen lehetetlen szolgáltatásokat almásikféltől. Eddigelé az volt az elv, hogy a munka a tőkével egyenértékű. Most azonban nyakra-főre törnek ki olyan sztrájkok, amelyek teljesíthetetlen követelésekért folynak s olyanok, a melyekben a munkás el akarja ismertetni magát a munkaadó, a tőke fölötti tényezőnek. Gyors egymásutánban következnek a munkaszünetések. Hatalmi kérdések körül forog ma Aradon a világ. A munkaadó természetes és jogos álláspontja az, hogy a munka fölötti rendelkezési jogot nem engedi elvitatni és ezzel szemben állanak a szervezetteknek mindenek fölött prepotens kívánságai: hogy a munkás határozhassa meg, kit fogadhat fel a gazda, hogy a bizalmi férfiak beleszólhassanak a munkaadó rendelkezéseibe.

Egyik fél sem enged. A harc ma-holnap a végsőkéig fajul. Az általános sztrájk réme fenyegeti a várost. Még jó szerencse, hogy csak fenyegeti, mert hiszen a központi szociáldemokrata pártvezetőség álláspontja az, hogy ezt a fegyvert meg kell hagyni a csorbitatlan általános szavazati jogért való küzdelem ultima rációjának. De akár lesz általános sztrájk, akár nem, ennek a most folyó áldatlan küzdelemnek az árát az aradi közönség adja meg. Közvetve talán maguk a munkások is. A tömérdek munkaszünetés hol egyik, hol másik iparág életműködését, fejlődését akasztja meg. A vetések állásáról érkező elszomorító hírekhez hozzájárul még az ipari életnek mesterséges uton való elfojtása is; hozzájárul az Aradon dühöngő piaci drágaság, a nehéz adóteher: ma-holnap Aradon egyáltalában nem lehet megélni. A kenyér drágul, az ipari termékek drágulnak. Az életföltételek egyre nehezebbek lesznek. Maga a munkásság is megérzi saját destruktív munkájának a hatását: amit elér a munkabérek emelkedésében, azt elveszíti a növekvő drágaság folytán. És azok, akik távol állanak a most küzdő felek mindegyikétől, azok csu-

pán azt konstatahatják, hogy akár a munkásnak, akár a munkaadónak van igaza, — a teher ismét az ő vállaira hull. A béremelést épügy ők fizetik meg, mint a hatalmi kérdések árát.

És a vigasztalásuk? Az nagyon kevés. Mindössze annyi: *C'est la guerre!*

— **Meghívás.** Aradváros törvényhatósági bizottsági tagtársaimat, a f. évi május hó 7-én, d. u. 5 órakor a városháza tanácstermében tartandó értekezletre tisztelettel meghívom. *Müller Károly.*

— **Az óhitűek husvétja.** A görög keletieknek és görög katolikusoknak holnap és holnapután lesz a husvét-ünnepük. A Thököly-téri román székesegyházban az ünnepies nagy misét *Papp I. János* görög-keleti püspök fogja vezetni. A görög katolikusok templomában *Telleszku György* kanonok holnap iktatja be utódját, *Luka Laurenc* plébánost s ez alkalommal bucsuzik az aradi egyházközségtől. A görög-keleti szerb templomban az ünnepi misét *Zsupánszky Sztanimir* esperes fogja szolgálatni.

— **A választók névjegyzéke.** *Fölhívás.* A függetlenségi és 48-as párt elveit valló polgártársaimat fölkérem: hogy az 1908-ik évben érvénynyel bíró választók névjegyzékét megtekinteni sziveskedjenek. A jogtalan fölvétel és kihagyás elleni felszólalások f. évi május hó 15-ig adandók be a polgármesteri hivatalnál. A választók névjegyzéke, a hivatalos órák alatt a városház tanácstermében tekinthető meg. A jelentkező függetlenségi és 48-as párti választópolgárok fölszólalásait, a párt megbízásából *Szalay Arnold dr.* díjmentesen készíti el. (Deák Ferenc-utca 42. sz. I. em.) *Müller Károly*, pártelnök.

— **Wekerle a királynál.** *Budapest-ről* táviratozzák: *Wekerle Sándor* miniszterelnök a napokban Bécsbe utazik, hogy az osztrák miniszterelnökkel a legközelebb folytatandó kiegyezési tárgyalások ügyében tanácskozzék. A miniszterelnök ez alkalommal kihallgatáson is megjelenik a királynál.

— **A főrendek és a tanítói javaslatok.** *Budapesti tudósítónk* jelenti: A főrendiház szerdán délelőtt tíz órakor ülést tart, melyen a tanítói javaslatok is sorra kerülnek. A javaslat ellen — mint értesülünk — több igen és felszólalás várható, mert a főrendek egy része a javaslat intencióival sehogyan sincsen kibékülve, aminek a közjogi bizottságban is kifejezést adott.

— **A vasutasok fizetésrendezéséről.** A csütörtöki minisztertanács immár véglegesen aprobálta a vasutasok fizetésrendezéséről szóló törvénytervezetet, amely egészen kész s melyet *kedden* terjeszt a képviselőház elé *Kossuth Ferenc* kereskedelemügyi miniszter. A törvénytervezet végig *Szterényi József* államtitkár műve és azok, akik tudomást szereztek tartalmáról, azon a nézeten vannak, hogy ha a vasutasok várakozásait nem elégíti ki, de a mostani állapotokra nézve jelentékeny haladást jelent. A javaslatot a kormány még május első felében le akarja tárgyaltatni.

— **Szentesített törvénycikk.** A hivatalos lap mai száma közli az 1907. évi XXII. törvény-cikket, mely a közönséges büntetések kölcsönös kiadatása iránt Görögországgal 1901. évi december 20—8 ik napján kötött államszerződés becikkelyezéséről szól.

— **Vajda Sándor a választóihoz.** *Budapest-ről* táviratozzák, hogy *Vajda Sándor* magyarigéni választóihoz nyílt levelet

intézett, amelyben kizárólag ismeretes parlamenti ügyével foglalkozik. Levelében többek között kijelenti, hogy tiszta és hazafias szándék vezérelte a két kérdéses költemény fölolvásával. Vajda magáévá tette a nemzetiségi klub fölfogását és megkövette a képviselőházat, de azért mégis megrovásban is részesítették. Tetették ezt azok a képviselők, akik egy év tartama alatt, valahányszor ő eleget tett képviselői kötelességének, a legkiméletlenebb módon sértették egyházát, nemzetiségét és személyét. Ugyanazok azt kívánják most tőle, hogy mondjon le képviselői mandátumáról, melyet nem nekik vagy *Apponyi Albert* miniszteri kegyének, hanem választói akaratának és szeretetének köszönhet. Vajda azonban nem szándékozik kívánságukat teljesíteni.

— **Öngyilkos ezredorvos.** *Marburg-ból* táviratozzák: A városban nagy föltűnést kelt *Swatton Mór* ezredorvos öngyilkossága, akit ma reggel holtan talált meg szobájában tisztiszolgája. *Swatton* nevét nemrégiben sűrűn emlegették annak az afférnak kapcsán, amely a *Reichsrath* ban is szóba került. *Marburgban* ugyanis egy napon holtan találtak egy drago nyost és ekkor azt beszéltek, hogy a szerencsétlen katona, aki *Swatton* kezelése alatt állott, az ezredorvos brutalitása miatt lett öngyilkossá. A vizsgálat tisztázta ugyan *Swatton* t, de ez annyira szívére vette a meghurcolást, hogy azóta buskomor lett. Néhány nap előtt az ezredorvos 3 heti szabadságot kért, amelyet holnap kellett volna megkezdenie. Az öngyilkos levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy fél a megőrüléstől és ezért inkább önkézével vet véget életének.

— **Leégett falu.** *Kézdivásárhely-ről* táviratozzák: Borzasztó tűzvész áldozata lett a háromszékmegyei Felcsernáton község. A gyújtogatásból származó tűznek harminchat gazda 76 lakóháza és gazdasági épülete lett áldozatává. Sok állat, az összes butorok, gazdasági felszerelések, nagyobb mennyiségű pénz is elhamvadt. Sokan koldusbotra jutottak. Egy öreg gazda bánatában megőrült és öngyilkosságot követett el. A kár igen nagy, meghaladja a félmillió koronát. Az oltásnál több ember megsebesült.

— **Gyufagyár Aradon.** A gyáralapítási bizottság *Varjassy Lajos* polgármester elnökle alatt megtartott mai ülésén foglalkozott *Tenner József* és társai aradi kereskedők beadványával, amelyben egy Aradon létesítendő gyufagyár részére kedvezményeket kérnek a várostól. A bizottság azt javasolja a közgyűlésnek, hogy a vágóhid előtt elterülő téren 3700 négyszögöl területet adjon a gyár céljaira azzal a kikötéssel, hogy a gyárnak két éven belül meg kell kezdenie az üzemet s ha az üzem fél évig szünetel — eltekintve a vis majort — a telek visszaszáll a városra. Javaslatba hozza továbbá a bizottság, hogy 15 évi községi adómentességet és egy százalék átíratási illetékmentességet adjon a kérvényezőknek, de közvetvámmmentességet ne adjon. Végül kimondotta a bizottság, hogy a vállalkozóknak átruházás esetén a közgyűlés jóváhagyását kell kérniük.

Az ülésen *Varjassy Lajos* polgármester elnöklése mellett jelen voltak: *Dományi József*, *Domonkos Lajos*, *Hoffmann Antal*, *Kilényi János*, *Kovács Vince*, *Lócs Rezső*, *Nesnera Aladár*, *Reicher Károly*, *Steinhardt Mór dr.*, *Virágh Lajos*.

— **Bántalmazott aradi urinó.** Néhány nap pal ezelőtt *Eich István*né, *Szöke Ferenc* és *Szöke Ferencné* megíesték a *Csernovits Péter-utca* 16.

számu ház kapujában. *Dragos Arisztidné* szül. *Schön Arankát* s miután súlyos becsületsértésekkel illették, neki estek és verni kezdték. Az uriaszony, aki édes apjának látogatására akart menni, kétségbeesetten védekezett az ütlegek ellen, s mikor végre kitéphette magát támadóinak kezei közül, apja lakásába menekült. *Drágosné* még aznap este *Keppich Jakab dr.* -al látéletet vétetett fel sérüléseiről, s tegnap megtette a feljelentést a rendőrségen, amely az ügyet ma az aradi bunte ő járásbíróshoz tette át.

— **Házasság.** Magyar és sepsiszentgyörgyi *Kósa Ernő* aradi honvédhadnagy e hó 7 én délelőtt 11 órakor tartja esküvőjét *Pataky Aurél* apátfalvai földbirtokos leányával, *Violdával* az apátfalvai r. kat. templomban.

— **Aehrenthal Bécsben.** *Berlin-ből* táviratozzák: *Aehrenthal* báró külügyminiszter ma *Gagern* báró kíséretében Bécsbe visszautazott.

— **Dinamit-robbanás egy bányában.** *Dévdéről* táviratozzák: A nagyági aranybányában súlyos szerencsétlenség történt. Dinamit robbantást végeztek, mely alkalommal egy munkás vigyázatlansága következtében nagymennyiségű dinamit felrobbant. A munkás t. i. tapló helyett bányamécsszel gyújtotta meg a dinamitot, minek következtében a dinamit idő előtt felrobbant és az egyik munkást darabokra szakította. A körülötte levő többi munkás is súlyos sérüléseket szenvedett.

— **Választások a városnál.** Az e havi közgyűlés a városnál megüresedett ké: állást tölt be: egy rendőrhadnagyit és egy segéd-tisztit. A rendőrhadnagyi állásra hárman pályáztak: *Hoffmann Győző*, *Vidéky Gusztáv* rendőrség-tisztek és *Rimanóczy Zsigmond* számvevő-ségi segéd-tiszt. A segéd-tiszt állásra kilencen pályáztak: *Ódry Zoltán*, *Babics Ferenc*, *Balla János*, *Szabó József*, *Kürthy Károly*, *Mandl Ferenc*, *Hoffmann János*, *Maróti Bertalan* és *Moldoványi Ernő* városi irnokok.

— **Az Aradi első takarékpénztár tisztviselőinek.** Az Arad első takarékpénztár választmánya ma tartotta meg negyedéves ülését *Parecz György* soros igazgató elnökle alatt. Az ülésen *Ottenberg Tivadar* az intézet agilis vezérigazgatója számolt be a folyó évnek rendkívül eredményes üzletmenetéről, az összes üzletágakban tapasztalható jelentékeny emelkedésről és az 1.500.000 koronával való tőkeemelési akció teljes sikeréről, amennyiben a főlemelt tőkét már ma majdnem egész összegében befizették. A választmány végül elfogadta az igazgatóságnak azt az előterjesztését, amely szerint a nagy drágaságra való tekintettel az intézet tisztviselőinek tíz százaléknál drágasági pótlékot ad. E határozattal a választmány ismét hozzájárult a takarékpénztár vezetőségének már régebben követelt gyakorlatához, amely szerint a tisztviselők javadalmazásánál a viszonyok és célszerűségi szempontok is vezérlik.

— **Az első Rákóczi szobor.** *Zólyomból* jelentik: Nagy ünnepséggel készülnek jun. 12 én a mozdonyvezetők országos szövetsége által felállított Rákóczi szobrot leleplezni. A rendezőség a leleplezési ünnepélyre meghívta a kormányt és a képviselőházat. Zólyom lesz az első város, hol Rákóczinak szobrot emelnek. Az előkészítő bizottság nap nap után ülésezik, hogy az ünnepélyt minél impozánsabbá tegye.

— **Földrengés.** *Bécs-ből* táviratozzák: A cs. kir. központi meteorológiai intézet szeizmografikus készülékei ma reggel mintegy 6000 kilométernyi távolságból földrengést jeleztek, mely 7 óra 10 perckor kezdődött. Maximum 8 óra 5 perc. vége 8 óra 30 perc.

— **Az árva Árva.** *Ruttkáról* jelentik: Árva-megyében a hegyek még hóval vannak fedve. A mezei munkák szünetelnek. Az Árva folyó

kiaradt és kárt okozott. Bobró vidékéről még mindig tömegesen vándorolnak ki. Egyetlen kis községből 300-an vándoroltak ki, minek következtében a munkásbiány egyre nagyobb, úgy, hogy most az asszonyok kénytelenek tutajosoknak beállani.

— **A nagymértékű pópa.** Nemrégiben megemlékeztünk Babescu Mózes főnlaki gör. kel. román plebánosnak egyik csinos dolgáról, amelyet egy főnlaki emberrel szemben elkövetett. Ama ürügy alatt, hogy az illetőnek fiát kiszabadítja a katonaságtól, 300 koronát csalt ki tőle. A plebános viselt dolgairól még az alábbiakat jelentik Főnlakról: Nemrégiben egy Vuja Todica nevű szegény munkásasszony nősülő fia részére anyakönyvi kivonatot kért a plebánostól. Babescu a törvényben előírt két korona helyett négyet követelt a földhöz ragadt munkásasszonytól. Ezenkívül még egy koronás bélyeget is kért az asszonytól, amit ez meg is vett! Babescu ezután borítékba tette az anyakönyvi kivonatot és átadta Vuja Todicának. A tudatlan asszony megmutatta a borítékot Pollák Lipót kereskedőnek, ez felbontotta és meglepetve konstátálta, hogy az okmánybélyeg hiányzik az anyakönyvi kivonatról. Ezt megtudta Juris Jova főnlaki földmives, a megcsalt asszony rekona és a nyílt utcán kérdőre vonta Babescut, akit tetteleg is inzultálni akart. A derék plebános jobbnak látta a bélyeget visszadni s így megmenekült a veréstől. Babescut különben így nevezik a főnlakiak: Popa cu polorica mare. (A nagymértékű pap.) Ezt az elnevezést onnan kapta, mert a 15 literes mérő helyett, amelylyel buzában beszerzi papi bérét, 17 literes mérőt használ s ilyen manipulációval már 28 esztendeje károsítja meg a község lakosságát. Több feljelentés folytán Lóssa Zoltán községi jegyző jegyzőkönyvet vett fel a román pap csalásairól és kihallgatta. A kihallgatás során Babescu plebános töredelmesen bevallotta a főnlaki nagymérő alkalmazását. A plebános viselt dolgairól feljelentést tesznek az aradi szentszéknél.

— **„Apát fe akasztották.”** Egy utcában lakik két Kohn nevezetű kereskedő. Az egyiknek egy napon táviratot kézbesítették, amelynek ez volt a furcsa szövege:

„Apát felakasztották. Mit csináljak? Dávid.” Kohn rögtön tudta, hogy ez a távirat nem neki szól és ezért áthívatta névrokonát, aki jókedvű mosolylyal olvasta el a táviratot.

— Ez a sürgöny csakugyan nekem szól! — mondotta — köszönöm, hogy átadta!

— Jó, jó — mondja a másik Kohn — de nem magyarázná meg nekem, hogyan lehet egy ilyen szövegű táviraton mosolyogni és mit jelent egyáltalában ez a dolog.

— Ha kíváncs rá — felelte az első Kohn — megmagyarázom. A fiamat elküldtem leánynézőbe Munkácsra, gazdag család, jónevű család. Amikor a fiut kikisertem a pályaudvarra, ezt a tanácsot adtam neki: „Tudakozódjál, fiam, a családról. Ha minden rendben van: eljegyezheted a lányt ötezer kőrona hozománynyal. Ha az apa fizetése képtelen volt valamikor: tízezer korona hozományt követelj. Ha csódban is volt: huszezetet. Ha netalán be is volt csúfva: harmincezetet.” Ezzel felültettem a vonatra. Most azt táviratozza nekem, hogy az apát felakasztották. Mi jelent ez? Azt, hogy Dávid ötvenezer kőrona hozományt fog kapni. Hát ne mosolyogjak?

— **Tűzvész egy Wenckheim-pusztán.** Borossebesről jelenti tudósítónk: Ma éjjel Wenckheim gróf telezsáni pusztáján tűz ütött ki, amely nagymennyiségű széna- és szalmatakarmányt pusztított el. A tüzet az uradalom tisztviselői fékeztek meg. A kár körülbelül 2000 korona.

— **A pápa, mint tanu.** Rómából táviratozzák, hogy a nemrég elhunyt monsignore Massarent

hagyatékát signora Manzi pörrel támadta meg és az olasz felelősségi törvényszék ebben az ügyben május hó 27-ére tanuként a pápát is megidézte. Az idézést Merry del Val államtitkár vette át, Manzi asszony ugyanis igényt tart a hagyatékra, melyet az elhunyt főpap a pápának és a hitelvek terjesztési alapja javára hagyományozott.

— **Nemzetiségi izgatás az iskolában.** Trencsén-ből jelentik: Hir szerint a szarvasi ev. tanítóképző intézetből nyolc növendéket kizártak től nemzetiségi üzemek miatt.

— **A tetovált rablógylkos.** A temesvári rendőrkapitányság átirata szerint ottan a napokban egy magát Mikó Bohumilnak nevező embert fogtak el rablógylkossá gyanúja miatt. Temesvárott még a múlt hónapban valaki meggyilkolta Müller Jánosné magánzónót és minden jel arra vall, hogy a rablógylkosságot az állítólagos Mikó követte el. Mikó tagad és személynázosságát egy munkakönyvvel akarja igazolni, mely szerint vasesztergályos, 1882-ben Stefanauban (Morvaország) született és a turóc-megyei Szlavenában bir illetősséggel. A rablógylkos azonban sokkal idősebbnek látszik és így valószínű, hogy idegen munkakönyvvel akarja magát igazolni. Érdekes, hogy az állítólagos Mikó felső teste tele van tetoválásokkal, jobb karján a felső testig végighúzódik egy kék kígyó, amely a melle felé nyújtja nyelvét. Mellette G. M. 1402. szintén tetoválva. Bal karján St. Sz. M. O. betűk, Magyarország címerével s horgonnyal, bal mellét egész terjedelmében Magyarország címere foglalja el.

— **Háborúság az Eötvös utcában.** Hetek óta elkecseregett háborúság folyik az Eötvös-utcának azon a környékén, ahol Kodrédn Pompejusné lakik. A nemes amazon, aki mellékesen hónapos szobák kiadásával foglalkozik, még eddig egyetlen lakójával sem tudott megférni, s mindegyiktől egy alapos összezőrdülés után vált meg. Legutóbb Szamosi Elek és neje laktak nála, akik szintén nem kerülhették el a sorsukat. Mintegy három héttel ezelőtt két detektiv és egy rendőrtisztviselő jelenlétében, akik házkutatást tartottak Kodrédnénél, olyan háborusdít rendezett a vitéz bölg, hogy a becsületében mélyen megsértett Szamosiné a járásbirósághoz volt kénytelen fordulni az elszenvedett inzultusokért. A feljelentés óta még jobban elmérgesedett a helyzet, s most Kodrédnéné kereste az alkalmat, hogy a törvény előtt is megbosszulhassa magát Szamosinén. Ugy látszik meg is találta, mert ma életveszélyes fenyegetés miatt feljelentette a rendőrségen Szamosi Elekét és Velics Izsót, akik állítólag vitriollal leakarják önteni, sőt ezen felül még a beleire is pályáznak. A rendőrség a feljelentésről felvett jegyzőkönyvet áttette a büntető járásbirósághoz.

— **Vegykisérleti állomás Aradon.** A városi tanács mai ülésén elhatározta, hogy a belügyminiszterhez feliratot intéz, amelyben ar a kéri, hogy Aradon vegykisérleti állomást létesítsen. A tanács egyuttal értesíti a minisztert, hogy a vegykisérleti állomás létesítéséhez szükséges költségekhez a város is hozzájárul.

— **A vaggongyár kibővítése.** A város törvényhatósága tudvalevőleg területet engedett át a Weltzer féle vaggongyárnak a gyár kibővítésére. Sarlot Domokos most hirdetményt tesz közzé, amelyben értesíti az érdekelteket, hogy a telep helyszíni tárgyalását e hó 13-ának délelőtt tíz órájára tűzte ki.

— **Reformok a temetőben.** A város temetőügyi bizottsága javaslatot terjesztett a mai tanácsülés elé, hogy intézkedjék a felső-temető parcelláinak jelzőtáblákkal való ellátása iránt. Felhívta továbbá a tanácsot, hogy új halottas

házat is létesítsen, mert a jelenlegi kicsiny és egészségtelen. A tanács hozzájárult a bizottság javaslatához és elhatározta, hogy a sírokat a városi kertész gondozza és a befolyó összeget a város az új halottas-ház építésére fordítja.

— **Tömeges nyugdíjazás a szerb hadseregben.** Berlinből táviratozzák: Belgrádból ide érkezett hír szerint a szerb hadseregben a tiszteknek tömeges nyugdíjazása várható. A jelentés úgy szól, hogy a napokban királyi ukáz jelenik meg, amely 58 tisztezt rögtön nyugdíjaz. Ezek között 18 törzstiszt van. A tömeges nyugdíjazás oka mély titok.

— **Amerikában meggyilkolt osztrák gróf.** Londonból táviratozzák: A Daily Mail new-yorki távirata szerint az az ember, akit San-Franciskóban a múlt héten rendőrök elkeseredett revolverharc után agyonlőttek, Waldstein Ottó gróf osztrák alattvaló. A rendőrök gyilkosnak vélték, akit már régóta keresnek. Waldstein pedig azt hitte, hogy utonállókkal van dolga. Waldsteint halála után azonnal eltemették egy szegény sirba, de a sanfranciskói hatóság intézkedésére kiásták és külön sirba tették. A meggyilkolt gróf a württembergi királyi családnak közeli rokona. Néhány év előtt szerelmes lett egy leányba, s minthogy nem vehette nőül, Délafrikába vándorolt, ahol a burokkal harcolt az angolok ellen. A háború befejezése után Amerikába ment.

— **Az ezredes és a köztvitéz.** Az ezredes ur megjelenik a legénységi iskolában. Kérdéseket intéz a hadfiakhoz és az előmenetelt kielégítőnek találja. Már elmenőben van, amikor tekintete Kohn Izidor köztvitéz mosolygó arcára téved. No, ezt zavarba hozom, gondolja a kedélyes ezredparancsnok. Megszólítja:

— Mondja meg nekem infanterist Kohn, miért kell a Mannschaftnak este pontban kilenckor lefeküdni?

Kohn egy pillanatig eltűnődik, azután mosolyogva felel:

— Igaza van ezredes ur; miért kell a szegény köztlegénynek már kilenc órákor lefeküdni?

— **Tűzkatasztrófa egy asszonyklubban.** Nagy tűzkatasztrófa hírért jelentik Chicagóból. Mint onnan sürgönyzik, a chicagói Lótusz-klub épületét tűzvész pusztította el. A Lótusz-klubnak csak asszonytagjai vannak és férfiak csak mint vendégek léphetnek be a klubhelyiségekbe. A tüzet csak déltájban vették észre, amikor az összes emeleteken asszonyok villásreggeliztek. A felső emeleteken is sok asszony volt és ezeknek utját elvágta a tűz, úgyhogy kénytelenek voltak az ablakokból leugorni. Legtöbbjük a tűzoltók által kifeszített mentőponyvába ugrott, de néhányan melléje estek és összetört testtel maradtak a kövezeten. A földszinten és az első emeleten is óriási rémület támadt az asszonyok között és az óriási tolongásban sokan megsérültek. Összesen hét asszony vesztette el életét és negyvennél több veszedelmesen megsérült.

— **Papok szakszervezete.** A párisi papok, mint most Párisból jelentik, szindikátust akarnak alkotni. A papok szakszervezetet alkotnak, anyagi megélhetésük és erkölcsi érdekeiknek megvédelmezése végett. A szakszervezet élén Solange-Bodin abbé áll. Ő volt az idea legbuzgóbb apostola és a mozgalomhoz rövid idő alatt már nyolcszáznál több pap csatlakozott. A papok szindikátusának azonban nemcsak az ad pikantiát, hogy lelkészek a megélhetésük végett egy nagyon modern szociológiai formában való tömörülést választottak, hanem az is, hogy bejelentették csatlakozásukat az egyetemes francia munkás konföderációnak és helyet kérnek maguknak a munkástörszén. Meggondolásra érdemes lépés ez a részükről, csak hogy természe-

tesen problematikus még, hogyan fogadja a munkástársaság vezetője a papok ajánkozását. A francia főpapság a Vatikán felé néz kíváncsian, az alsó papság a munkástársaság felé...

— Kinevezések. Károlyi Gyula gróf főispán vármegyei közigazgatási gyakornokká nevezte ki Nikodém Jánost. Nikodém e hó 1-én tette le a hivatali esküt Schill József főjegyző kezébe. Az aradi pénzügyigazgató Kovorán Györgyöt a mária-radnai adóhivatalhoz segélydijsz gyakornokká nevezte ki.

— Kivándorlási ügynökök. Ungvárról írják: Ungmegyében oly sokan foglalkoznak a kivándorlásnak engedély nélküli közvetítésével, hogy csaknem minden héten ítélnek el egy-egy ilyen ügynököt. Legutóbb harmadfokú ítélettel elmarasztálták Grünfeld Lajos és Sichermann Gyula ungvári ügynököket 2—2 hónapi elzárás és 600—600 korona pénzbüntetésben, Schönbberger Sámuel hajadi lakost 15 napi elzárás és 150 korona pénzbüntetésben és Grosz Jakab ungvári lakost pedig 30 napi elzárásra és 500 korona pénzbüntetésben.

— Egy kereskedelmi alkalmazott ünneplése. Az *Andrényi Károly és fia* aradi vas nagykereskedő cég főraktárosa, *Guld Emil*, a napokban töltötte be huszadik évét annak, hogy a cég szolgálatába áll. Ez alkalmából a cég értékes ajándékkal lepte meg, a jubiláns barátai, kartársai és tisztelői pedig ma este a Bercsényi Miklós-utcai Rápásvendéglőben társas vacsorára gyűltek. A társas vacsorán, a melyen hölgyek is részt vettek, több lelkes fölkészöntő hangzott el a jubiláns és családja egészségére, s az ünnepelt meghatottan köszöntö meg az ovációt.

— A grófnőt operálják. Egyik előkelő fővárosi szanatóriumban egy grófné fekszik súlyos betegen. Olyan operációt végeztek rajta tegnap, amelyet csak nőkön lehet végezni.

Persze, el kellett altatni az életveszélyes operációhoz. A tanársegéd bejött és jelentette neki:

— Grófnő kérem, most el fogjuk altatni. A grófnő egy kicsit elszápadt, de aztán odaszólt bágyadt mosollyal a komornájához:

— Julietta kérem, csinálja meg az éjszakai frizurámat... aludni fogok.

— Amerikai párbaj. Seprősen tegnap egy fiatalember öngyilkosságot követett el. A szerencsétlen, akinek el kellett magát emésztenie, *Vitroel Mór*, a nagyváradi 37. sz. gyalogezred közlegénye, *Vitroel Ignác* seprősi kereskedő testvéröccse. Néhány nappal ezelőtt látogatónak jött a bátyjához s tegnap este 6 órakor hasba lőtte magát. Levelet hagyott hátra, amelyben azt írja, hogy tettének oka *amerikai párbaj*. Sebesülése életveszélyes. Ma délután az aradi hadbírósa kiküldötte az öngyilkosság színhegyére utazott.

— Csöd. Az aradi királyi törvényszék *Balogh Margit* eleki szatócs ellen elrendelte a csödt. Csödbiztos *Heller Mór* dr. törvényszéki bíró, tömeggondnok *Tellmann Sándor* dr. eleki ügyvéd, akit akadályoztatása esetén *Grossmann Alfréd* dr. aradi ügyvéd helyettesít.

— Kikötőmunkások sztrájkja. *New-York*-ból táviratozzák: A new-yorki brooklini kikötőmunkások sztrájkja, amelyet eddig jelentéktelennek tartottak, mindjobban terjed. Azt a híresztelést, hogy a Kear Amerikan Linie hajóvállalat *Celtic* és *Grönland* nevű hajói rakodását és indulását a sztrájk hátráltatja, a hajóvállalat hivatalnokai tagadják. A hajókat olyan munkások által rakodtatja a vállalat, akik nem tartoznak a munkásszervezethez. Zavargások megakadályozására a rendőrség nagyobb kirendeltséget tart készenlétben. A mindkét városban sztrájkoló kikötőmunkások számát 5000-re becsülik.

— A zsinagógából. A zsinagóga-előjáróság ez uton hozza köztudomásra, hogy a köznapi istentisztelet további intézkedésig reggel 6 órakor, este 7 órakor kezdődik.

— A tisztelt közönség figyelmébe! *Tulhalmozott raktár miatt* az összes raktáron lévő *diszessz* tárgyait, mint tálak, cukorszelen-cék, kosarak, gyertyatartók, compoierék és sok itt fel nem soroltakat, valamint ékszerárui-mat mélyen leszállított, minden elfogadható ártól ártól, régi avagy tört aranyat, ezüstöt a legmagasabb árért veszek vagy új tárgyakért becserelek, b. pártfogásért esd *Weinberger Ferenc*, ékszerész, *Andrássy-tér*, *Fischer Elizapalota*. Telefon 439.

— *Neumann M.* cég mai hirdetését mely lapunk utolsó oldalán jelent meg, olvasóink szíves figyelmébe ajánljuk. A tavaszi árjegyzékben felsorolt árak rendkívül olcsósága igen ajánlatossá teszik e cégnél a bevásárlásokat, mert kis pénzért jó minőségű ruhákat szállít.

— *Uzletáthelyezés végett* mélyen leszállított árak. Legfinomabb szemüveg és orrcsipesek 1 korona és 2 korona, akár orvosi rendelet szerint is. Sérvkötők 3 korona, 5 korona, legfinomabb clase bőrből 7 korona. *Deutsch Mihály* orvosi műszerész Arad, *Deák Ferenc-utca* 1. szám „*Vas Szálloda*” épületében. 1916

— *Szi. v. v. István*, kárpitos és diszítő, *Weitzer-János-utca* 19. szám alatt, elvállal ebben a szakmában a legszebb és legdiszesebb kivitellel munkákat, gyorsan és jutányos árak mellett. 421

— *Csak jó áru kapható* *Hegedüs Gyula* kefe, pipere, illatszerek és fodrásszellőzők kereskedésében, *Aradon*, *Andrássy-tér* 15. Nagy választék valódi angol tenniszverők, tenniszlapda, football, gummi-lapda, utazó kosarak, francia és angol illatszerekben. 1259

— *A magy. kir. szab. osztálysorsjáték* játékterve, mely szerint a XX. sorsjáték húzásai május hó 23. és 25-ikén kezdődnek meg újra, a világon jelenleg fennálló sorsjátékok között a legkedvezőbb. Nincsen az a sorsjáték, amely oly rövid időn belül a nyeremények oly tömegét fizetné ki, mint ép az osztálysorsjáték. Habár a különböző sorsjegyek vállalatok sorsolási tervezetükben ki is mutatnak néhány millió koronát, nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy ezen összeg csak 50—60 év alatt jut kifizetésre, míg ellenben a magy. kir. szab. osztálysorsjátéknál 16,457,000 korona kerül rövid felében belül kisorsolásra.

— *Büfhaszenet* legmagasabb árban veszek. *Ruff Miksa*, *Budapest Józsefvárosi pályaudvar*. Vidéki közvetítők díjaztatnak. 3920

— *Praeservatív* ideális legjobb minőségben *Vojtek és Weisz* nál. 201

TÖRVÉNYKEZÉS.

§ *Tengerész az aradi büntető járásbírósa előtt*. Hiába kezelte az aradi büntetőjárásbírósa a legjobb akarattal *Freisinger János*, a haditengerészek közé besorozott ujanati fiu ügyét, ma sem mondhatott ítéletet a rettenhetetlen sváb felett. A vádlott ugyanis újabb tanukra hivatkozott, s így ismét el kellett halasztani a tárgyalást, amelyre majd újból megidézik Pólából *Freisinger Jánost*.

— *Megverte az apját*. *Tözsér Pál* aradi napszámos a múlt hónap 23-án hazamenet összeveszett a feleségével, mert a kotlós tyúkjak alól egy tojás kiesett. A veszekedésnek vég-hossza sem lett, mert az öreg a délelőtti beke-belezett két deci rumtól szokatlanul szószátyár és goromba volt. Mikor már az asszonyval ki-perelte magát, a fiába kötött, aki előző éjjel napszámban lévén, délelőtti még az ágyban hevert. *Tözsér Pálné* látva, hogy ok nélkül bántalmazták a fiát, odaszólt:

— Nem tudod agyonütni az öreget?!

Tözsér Antalnak, a fiúnak sem kellett több. Felugrott az ágyból s egy fahasábbal úgy fejbe vágta néhányszor az apját, hogy össze-esett. Az öreg feljelentése alapján ma tárgyalta ezt az ügyet *Zih József* járásbíró, aki *Tözsér Antalt négy napi fogházra* és 10 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ *Községi jegyző az irnokja ellen*. Agyán múlt év július 11-én a községi képviselőtestület ülésén *Olasz Lajos* községi jegyző élesen kifakadt *Reményi Ferenc* volt községi irnok ellen, akit egyebek közt sikkasztó gazembernek nevezett. A kisjenői járásbírósa, mely ez ügy-

ben ítélkezett, az enyhítő körülmények tekintetbe vételével 10 korona pénzbüntetésre ítélte a vádlottat. Felebbezés folytán az ügy az aradi kir. törvényszékhez került, amelynek felebbviteli tanácsa ma foglalkozott *Olasz Lajos* dolgával, s indokainál fogva helyben hagyta az elsőbírósa ítéletét.

§ *Kasszirő az ablakban*. Az utóbbi időkben nem a legjobb lábon állt *Szamel Emilia* aradi kassziros kisasszony a lakásadónőjével, *Tellinger Menyhért* nével, egy aradi rendőr feleségével. A háborúság tulajdonképpen akkor tört ki köztük, mikor *Szamel Emilia* a felmondási idő előtt semmi szín alatt sem volt hajlandó hónapos szobáját elhagyni. Emiatt többször összezördültek, egy alkalommal pedig annyira jutott köztük a dolog, hogy a kisasszonynak az ablakon át kellett elmenekülni az ütlegek elől. A leány feljelentésére ma tárgyalta az aradi büntető járásbírósa ezt az ügyet s *Tellinger Menyhért* nével közcsend elleni kihágás címén 15 korona pénzbüntetésre ítélte.

§ *A szigorú segédlelkész*. Múlt év őszén általános feltűnést keltett Aradon egy nyílttéri közlemény. *Bedő Bendegúz* aláírással ugyan-csak kemény hangon támadt *Nagy Károly* ev. ref. segédlelkésznek, aki állítólag üti veri a hit-tanórákon a gyerekeket. *Nagy Károly* a közle-mény miatt bünyfenyitő feljelentést tett, s 1906. november 3-án tárgyalta az aradi törvényszék ezt a rágalmazási pert, amely a beidézett ta-nuk sokasága miatt reggeltől estig tartott, s az-zal végződött, hogy *Bedőt* a bíróság felmen-tette. Az ügy felebbezés folytán a nagyváradi tábla elé került, amely az ítéletet megsemmisít-tette, s erről ma értesítette az aradi kir. tör-vényszéket. Együttal pedig, miután az állítólagos rágalmazás közhivatalnokot sajtó útján ért, intézkedett, hogy *Bedő Bendegúz* ügye a nagy-váradi esküdtsek előtt újból tárgyalassék.

VÁROS ÉS MEGYE

Aradváros közgyűlése.

— A tárgysorozat —

Folytatólagos sorrendje az Arad sz. kir. város törvényhatósági bizottsága által 1907. évi május hó 8-án d. u. 4 órakor tartandó rendes havi közgyűlésben tárgyalás alá kerülő ügyda-raboknak.

33. A tanács jelentése a kulturpalota helyének kijelölése tárgyában. 34. *Tenner József* és társai kérvénye egy felállítandó gyufagyár-hoz telek átengedése, községi adó és vámmentesség engedélyezése iránt. 35. A nagyváradi „Tüdővész ellen védekező egyesület” megkere-sése taggyűjtés tárgyában. 36. *Kovács Ferenc* indítványa annak kimondása iránt, hogy oly ügyvéd, aki Aradváros közönsége ellen indított perben ügyvédi képviselőt vállal, a per folya-mata alatt a törvényhatósági bizottságnak tagja nem lehet. 37. *Eliás Jakab* siketnéma-intézeti állami igazgató kérvénye, melyben a törvény-hatósági bizottság beleegyezését kéri ahhoz, hogy a m. kir. vallás- és közoktatásügyi mi-niszter ur, részére az öt megillető 140 korona lakbér-különbözetet kiutalványozza. 38. *Vlajko-vits Pál* adópénztárnok kérvénye három havi szabadságidő engedélyezése iránt. 39. Arad sz. kir. város rendőrhadnagyai, rendőr-segéd-tisztjei és rendőri szolgálattételre kirendelt irodai segéd-tisztjeinek kérvénye fizetésük rendezése iránt. 40. Arad sz. kir. város közönségénél alkalmazott 1600 korona és azon alóli fizetéssel bíró számtisztek, irodai segéd-tisztek és adótisztek kérvénye 200 korona fizetésemelés iránt. 41. A tanács jelentése a tisztviselők drágasági pótléka tárgyában. 42. A belügyminiszter intéz-vénye az 1907. évi közoktatásügyi előirányzat jóvá-hagyása tárgyában. 43. A tanács jelentése a folyó kiadások fedezésére a törzsvagyon alap-ból felvett 40000 korona ideiglenes kölcsön tár-gyában. 44. A vallás- és közoktatásügyi mi-niszter intézvénye a *Bonnac Sándor*-féle ala-pítvány 1905. évi számadásnak jóváhagyása tárgyában. 45. Az iskolaszékek előterjesztése a népoktatási célokra engedélyezett 5% iskolai pótdadónak külön kivetése tárgyában. 46. A ta-nács javaslata *Szlopák Károly*, *Sándor József* és *Priegl István* dr. által emelt épületekre adandó községi adómentesség tárgyában.

Nagyságos asszony,

tudja-e, hogy a maláta-kávé vásárlásánál miért kell Önnek a »Kathreiner« nevet hangsúlyozni?

Mert különben annak az eshetőségnek teszi ki magát, hogy kétes értékű utánszót kap, mely a »Kathreiner-t« kitérít, minden előnyt nélkülöz.

Csak a

Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé

birja, különleges előállítási módszere révén, a gyarmatkávé ízét és zamatját.

Méltóztatásuk azért. Nagyságos asszony, jól emlékeztetnie vénni, hogy a valódi »Kathreiner« csakis zárt eredeti csomagokban kapható »Kathreiner-féle Kneipp-maláta kávé« felirattal és Kneipp páter arcképével, mint védjeggyel.

49 I.

KOZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Gabonaüzleti hetiszemle.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, május 4.

A lefolyt héten — hosszú várakozás után — olyan időt kaptunk, mint amilyenre már régen szükség lett volna.

Talán a tizenkettedik órában fordult jóra az időjárás.

Mert ha a forgalomban lévő hírek a valószínűségnek megfelelnek, úgy az idén a termésnek vége.

Már pedig ha ezután állandóan meleg idő lesz, úgy a baj nem olyan nagy, s az árak majd megérdemelt helyükre jutnak.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az Aradi Közlöny távirati tudósítása. —

Budapest, május 4.

Amerika 5% olcsóbb. Kínaiat és vételkedv mérsékelt 5 fillérrel olcsóbb árak.

Az árak 50 kilonként számítva:

	Déli sárlat	5 órai sárlat
Buza májusra	9.01—9.02	9. — 9.01
Buza októberre	9.46—9.47	9.50—9.51
Zab októberre	6.85—6.86	6.84—6.85
Rozs októberre	7.88—7.89	7.93—7.94
Új tengeri	5.81—5.82	5.83—5.84

Zárul 5 órakor:

Magyar hitelrészvény 772.75
Agrárbank részvény 475.—

Budapest-kőbányai sertéskereskedelem.

— Május 4. —

Magyar elsőrendű: Öreg nehéz páronként 400 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 300—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 320 kilogrammon felül súlyban 144—145 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 145—146 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 146—147 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felül súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 240 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. A hizott sertésüzlet irányzata: Nyugodt.

— Déli lég és Viszontbiztosító Társaság. Ezen társaság március 21-én tartotta közgyűlését. Az előterjesztett üzleti jelentés igazolja, hogy az 1906. év kedvező eredménnyel zárult. A jégbiztosítási ágazatban a díjbevételek összege K. 5,246.315.— az 1905. évi K. 4,339.588 — ellenében a kárfizetések K. 3,648.592.— az előző évi K. 4,725.662 ellenében. Tűz viszontbiztosításokért K. 2,126.424.— díjak bevételeztettek az 1905. évi K. 2,186.117.— ellenében. Károkért szükségeltetett K. 1,584.837.— az előző évi K. 1,388.847.— ellenében. A tűzbiztosítási díjtartalek összege K. 1,063.112.— K. 392.877.— átutalása után a Jégbiztosítási külön tartalekalapjára, mely immár K. 1,750.000.— növekedett, fennmarad K. 309.031.— nyereség, úgy, hogy részvényenként K. 32.— kerül felosztásra. A társaság biztosítéki alapjai — a K. 681.582.— tevő kártartalék hozzászámítása nélkül — K. 6,918.370.— és az előző évvel szemben K. 439,572.—vel gyarapodtak. 3937.

FERENCZ JÓZSEF keserűvíz

IDEGENEK ARADON.

— Május 4 —

Központi szálloda. Somogyi Károly birtokos Eszék. — Löffler Béla magánzó Temesvár. — Kraaz Oszkár bányamérnök Steglitz. — Tiebel Rikárd bányagazgató Steglitz. — Szabadhegyi Géza birtokos Biharillye. — Klein Jenő mérnök Temesvár. — Teltsch Adolf fűrészgáros Makó. — Albert Lázár kereskedő Bécs. — Kardos Gyula kereskedő Siofok. — Lászkos Gyula magánhivatalnok Budapest. — Bartl Péter építész Hatszeg. — Wittman Antal birtokos Elek. — Ferenczy János gazdatiszt Beél. — Adelman Károly takarékpénztári igazgató Újszentanna. — Steiner Lipót kereskedő Budapest. — Cseleitei Lajos dr. igazgató Budapest. — Vermes Jenő kereskedő Budapest.

Fehér Kereszt szálloda. Czövek Jenő igazgató Budapest. — Czigler Arnold mérnök Temesvár. — Losonczy Hermina magánzó Szeged. — Lebel Henrik birtokos Bukarest. — Csengeri Iván birtokos és neje Déva. — Terényi Miklós hivatalnok Rimaszombat. — Kovács Károly mérnök és családja Rimaszombat. — Sebők Andor szobrász Szeged. — Kőszegi Iván és neje Szentmiklós. — Szabó Béla hivatalnok Lugos. — Veres Bálint dr. és családja Debrecen. — Károlyi Ernő irodafőnök Resicabánya. — Klinger Kálmán kereskedő Brassó. — Bezzeg Imre kisbirtokos és neje Békéscsaba. — Székula István segédjegyző Nagyszeben. — Ujvári Tibor hivatalnok Szászrégen. — Vas Imre gazdálkodó és családja Makó. — Aczél Sándor gazdatiszt Magyaróvár. — Bárány Károly hivatalnok Temesvár. — Bild Sándor dr. orvos Prtirozsény. — Lendvai Lajos vállalkozó Hódmezővásárhely. — Friedman Béla kereskedő Pancsova. — Szántó Aladár kereskedő Pancsova. — Körösi Sándor gazdálkodó és családja Delta. — Fodor Károly gazdatiszt Keszthely. — Strasser Simon kereskedő Békéscsaba. — Horváth Sándor Kecskemét. — Gál Bertalan utazó Budapest. — Friedl Mór utazó Budapest. — Herczföld Károly utazó Budapest. — Liebe József utazó Budapest. — Herman Vilmos utazó Budapest. — Grünwald J. utazó Budapest. — Kobela Rezső utazó Budapest. — Schvare Róbert utazó Budapest. — Kemény Béla utazó Budapest. — Reif Lajos utazó Budapest. — Maschler Ignác utazó Bécs. — Fischer Emil utazó Bécs. — Czinzer Gyula utazó Bécs. — Berger Miksa utazó Bécs. — Huszár József utazó Bécs. — Seisz Fülöp utazó Bécs. — Rosenthal Ignác erdőfőnök Kőrösbánya.

Vass-szálloda. Grün A. utazó Zenta. — Salamon Dezső utazó Budapest. — Dresdauert A. utazó Bécs. — Singer Ignác utazó Bécs. — Révai M. utazó Budapest. — Reiter Sámuel utazó Budapest. — Mikolavits N. utazó Budapest. — Vinterstein A. utazó Bécs. — Weil F. vendéglős Gáj. — Schweinhamer J. kereskedő Gyulafehérvár. — Denk János keres-

kedő Bécs. — Lasszig Herman kereskedő Grác. — Csillag E. kereskedő Budapest. — Himler Gyula kereskedő Budapest. — Török Aurél kereskedő Bécs. — Boros Márton kereskedő Bécs. — Dietrichstein H. kereskedő Bécs. — Schlosser Adolf kereskedő Bécs. — Hammel Andor kereskedő Budapest. — Stern J. kereskedő Budapest. — Karsai Mór kereskedő Budapest.

Nemzeti Színház

Vasárnap, 1907. évi május hó 5-én:

Délután 3¹/₂ órakor, fél helyárrakkal:

Gül-Baba.

zenees színjáték 3 felvonásban, 4 képben. Irta: Martos Ferenc. Zenéjét szerzte: Huszka Jenő.

SEMÉLYEK:

Gül Baba	Hunyadi J.	Zulejka	Lassi Etl.
Lella, leánya	Zalai Margit	Mujkóné	Leőveiné
Kucsuk Ali	Ladislai J.	Lüfikár	Kulcsár L.
Gábor diák	Rontal B.	A budai bíró	Szathmári A.
Mujkó, cigány	Faludi K.	Főzárndok	Fehér A.

Közdete délután 3 és fél órakor.

Este 7¹/₂ órakor, rendes helyárrakkal:

A sárga csikó.

Bredeti népszínmű dalokkal és tánccal, 3 felvonásban. Irta: Csépreghi Ferenc. Zenéjét szerzte: Szentirmai Elemér.

SEMÉLYEK:

Bakaj András	Fehér A.	Peti, fia	Horti Sándor.
Erzsike	Kállai Jolán.	Boltos Icig	Leőveiné
Csorba Márton	Kesztyer Ede.	Csárdás gazda	Várnai Jenő.
Agnes, neje	Szilágyi B.	Bogar Imre	Ladislai J.
Laci, fiuk	Hunyadi J.	Gazsi, szanta	Faludi K.
Gelecséri, bíró	Szathmári A.	Pista, szolgál	Benkő Giz.

Közdete este 7 és fél órakor.

NYILTTER.*

SARG-féle 60
KALODONT
LEOJOBB
Fillet FOG-CRÈME
3996

Több 100 orvos

véleménye szerint legkitűnőbb szer

fog-, száj- és garat ápolására

Dr. DEMBITZ ASEPTOL szájviz-pasztil-

logorvos LAI és fogpora.

Aseptol szájviz-pasztilók 1 doboz 2 kor., fogpor 50 fillér. Kaphatók gyógyszárakban, droguériákban és Háztartásokban.

Központi főraktár: Dr. Dembitz „fog- és szájápolószerek laboratóriuma” Budapest, Kerepesi-út 10.

Aradon: Földes Kálmán gyógyszerár. 3866
Orvosi vélemények minden dobozhoz mellékelve.

Dr. Mülek Lajos

kir. közjegyző irodáját

Salacz Gyula-utca 2. sz.

(Nikolics-féle házba)

helyezte át.

Harisnyák, Matróz-ingek, Gyermek-lábtyúk (Sockerl),

394 elismert legjobb minőségben, legnagyobb választékban, feltétlen szabott árak mellett

Bársony Andor harisnya-nagykereskedésében Arad, Szabadság-tér 17. 3 szó: „Bársony, Harisnya, Szabadság-tér.”

**A májusi
költözködésre
ajánlunk:**

**Légszesz és
villany-csillárokat,
petroleum-lámpákat.**

Átalakításokat villanyra, gázra.

**Valódi
fűtő és benoitó-gáz
égőhálókat.**

Villamos izzótesteket.

**Üveg és porcellán,
mosdó és egyéb
készleteket. — Va-
lódí nikkal főző-
és díszedényeket,**

a legnagyobb választékban és
legolcsóbban 224

Gebhart Testvéreknel

ARADON,

Andrássy-tér 4. (Pannónia-szálloda.)

Városi és megyei telefon 451.

25 koronát meghaladó készfizetések után 3% pénztárengedményt nyújtunk.

Magy. kir. szab. osztálysorsjáték

Az 1907. május 23 án és 25-én kezdődő

XX. sorsjáték

I. osztályának

huzására szóló sorsjegyek nálam már kap-
hatók.

Az eredeti árak a következők:

$\frac{1}{1}$ sorsjegy	12 — korona
$\frac{1}{2}$ "	6 — "
$\frac{1}{4}$ "	3 — "
$\frac{1}{8}$ "	150 "

Sorsjegyek dus választékban kap-
hatók, — többek közt a következő számok:

99351	99358	99364	99375
$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$	$\frac{4}{4}$
11956	11975	36051	36060
$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$
36051	55801	55810	55824
$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$	$\frac{8}{8}$

1903. július 15-én

eszközölt huzás alkalmával az általam
eladott

36051 szám tizenötezer

koronát, az 1905. évi április hó 15-én
eszközölt huzás alkalmával az általam
eladott

36053 szám ötezer

koronát és az 1906. évi február hó
14-én eszközölt huzás alkalmával az
általam eladott

99354 szám tizezer,

míg 1907. április 4-én ugyanezen
szám **kétezer** koronát nyer-
tek. Ezekon kívül számos 2000, 1000
és 500 kor. nyereményeket fizettem ki.

Wallfisch Armin

bank és váltó-üzlete Aradon.

Alapított 1875. évben.

Vidéki megrendelések pontosan
eszközöltetnek.

Helybeli és megyei telefonszám 129.

Dr. Groszmann Alfréd

ügyvédi irodáját

Aradon, Petőfi-utca 7a. sz. alatt

megnyitotta. 1295

Értesítés.

Van szerencsém a műpártoló közönsé-
get tisztelettel értesíteni, hogy

**műtermemet és
festőiskolámat**

f. hó 7-én

Kápolna-utca 6a sz. alá

(kerti lakás)

helyezem át.

1301

Tisztelettel

Balla Frigyes.

Dr. Steinitzer Pál

1272

ügyvédi irodáját

Kölcsey-u. 1. sz. alá

(Weitzer János és Kölcsey-utca sarok, saját ház)

helyezte át.

Mikádó kert

a város legkellemesebb kertje. Vasárnap, 1907.
május hó 5-én ünnepélyes

kertmegnyitás

mely alkalommal a cs. és kir.

33-ik gyalogezred zenekara nagy

hangversenyt

rendez, melyre a n. é. közönséget tisztelettel
meghívom.

Kitűnő vendéglő és kávéházi italok. — Hideg
buffet. — Kitűnő Szalon sör a lá Pilsen. — Az
összes helyi, fővárosi, élce és illusztrált lapok
olvashatók. — Külön fülkék családok részére.

Kezdeté d. u. 4 és fél órákor. Belélti díj 20 fill.

A n. é. közönség becses pártfogásáért ese-
dezem.

Kiváló tisztelettel

1305

Szűsz kávé.

Serravalló

China bora vassa!

Hug. kiállítás Bécsben 1906. legnagyobb kitün-
tetésben. Erősítő szer gyengékedőknek, vérszegé-
nyeknek és idültnek. — Étvágygerjesztő, ideg-
erősítő és vértápláló szer.

Kitűnő ízű. — Több mint 5000 orvosi ajánló levél.

SERRAVALLÓ J. Trieste-Barcola.

Kapható minden gyógyszerárban félliteres pa-
laeokban 2 kor. 40 fillér, egész literes pala-
eokban 4 kor. 40 fillér. 3975

AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE

HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYÁNAK

hivatalos rovata.

A kör helyeszközlő-osztályának helyisége
SZABADSÁG-TÉR 7. I. EMELET.

Hivatalos órák:

Dél előtt 9—1 óráig, vasárnap és ünnepnap d. u. 4—5
óráig. — Tagok ugy a vidékről, min: helybeliek, na-
ponta fölvetetnek.

Telefon 294. sz.

Telefon 294. sz.

Az állásközvetítés teljesen ingyenes. A kör tagjai előnybe-
részesülnek. Levélbeli felvilágosítást csak választékos
küldése mellett ad a helyeszközlő-osztály.

Kimutatás: 1907. május 4-én.

ÜRESEDESBEN LEVO ALLASOK:

Cipőszakmában jártas segéd helybeli elsőrendű cég-
nél fölvetetik.

Vidéki divatárú üzlet részére fiatal szakmabeli se-
géd keresetnek.

Vidéki városokba, rőfös-áru üzletekbe segédek ke-
restetnek.

Vidékre több a német és román nyelvben jártas
fiatalabb vaskereskedő segédet.

Vidéki kisebb városba kézműáru segédet, aki a ro-
mán nyelvben jártas.

Több vidéki vas- és fűszerüzlet részére a román
nyelvben jártas segédet.

Vidéki rövidáru üzlet részére a román vagy tő
nyelvben jártas segédet.

Több vidéki kézműáru-üzlet részére románul tudó
segédet, szerény igényekkel.

ALLAST KERESOK:

Börkereskedősegéd, ügyes bőrvágó, könyvelésben,
levelezésben jártas, állást keres.

Kereskedelmi akadémiát végzett fiatalember, ki a
könyvvitel és levelezésben jártas. nagyobb cégeknek al-
kalmazva volt, állást keres.

Nyugdíjazott állami tisztviselő egy-két órai délutáni
foglalkozásra irodai alkalmazást keres.

Mérlegképes könyvelő és magyar német levelező a
ki elsőrendű cégeknek és önállóan is működött.

Raktárnoknak vagy egyéb irodai alkalmazásra nő
jóírásu alkalmazott.

Irodai teendőkhöz jártas kisasszony szerény felté-
telek mellett állást keres.

Több vidéki fűszer- és rőfösáru üzlet részére ro-
mánul tudó, kezdő segédet.

**AZ ARADI KERESKEDŐK KÖRE
HELYESZKÖZLŐ OSZTÁLYA.**

Klein Sándor,

Keppich Zsigmond,

titkár.

493

elnök

HACK ENDRE

**okleveles építész
és építő-mester**

műszaki irodája ARAD, Kápolna-utca 4. szám.

ÉRTESÍTÉS

Védjegy „Horgony”

A Liniment. Capsici comp., a Horgony-Pain-Expeller

patéka

egy régiónak bizonyult háziaszer, mely már több
mint 37 év óta legjobb fájdalomcsillapító szernek
közvélményét, csúsznál és meghűléseknél,
bedörzsoleképpen használva.

Figyelemztetés. Silány hamisítványok miatt
betegeknek orvások legyünk és csak olyan üve-
get fogadjunk el, mely a „Horgony” védjeggyel
és a Bistler cégjegyzéssel ellátott dobozba van
csomagolva. Ár üvegekben K.—80, K.1.40 és K.2.—
és egyenként minden gyógyszerárban kapható.
Főhadisz: Tóth László gyógyszerár, Budapest.

Dr. Bistler gyógyszerár az „Arany orvosiakozar”

Prágában, Kinszetházassal 5. sz.
Működés alatt áll.

ÉRTESÍTÉS

**A Dr. FORTI-féle
LEGJOBB — SEBTAPASZ**

**Még eddig semmiféle tapasz
nem érte el ennek a jó hatását!**

FORTI LÁSZLÓ egyetlen gyártmánya. Rendkívüli gyógy- és fájdalom-
csillapító hatása minjennemű sebeknél, égéseknel, dagasztásoknál stb.
azonnal csillapítja a fájdalmat, oszlatja a dagasztat és rögtön
gyógyítja a sebet, anélkül, hogy vágni kellene. A női említyülésnél
biztos, tyukszemre jó eredménytől alkalmazzatik. Ara 2 kor., kisebb 1 kor. és: leg-
kisebb 70 fill. Kapható a gvarban **FORTI**
LÁSZLÓ Budapest, II., Pala-u. 8 és a fővártár-
ban Butapesten Török J. gyógytáraban, Király-
r. 12. valamint Budapestben min en és a vi éken a nevezetesebb gyógytárakban.
Az eredeti dr. Forti-féle sebtapasz külső csomagolásán, F. L. betűvel van lepecsételve és az itt is látható v-djegy és sajátkeze alá-
írásával ellátva. A szer 4817/39. és 56589/901.
sz. a. miniszterielig engedélyezettett. A szám-
talan ériketlen és ártalmas
utánzatok arra leditottak, misze-
rint az utánzó ellen a törvényes
lépéseket megtegyem és ezek
alapján a budapesti büntető kir-
jársábrósság 1899. Junius hó 30. án
kelt B. XI/2. számú végzésével a hamisítólakat a tapasz további ké-
szítésétől szigorúan eltiltotta és eltiltá. Figyelem! Végül figyelmeztet-
tetem a t. közönséget, hogy semmiféle mas névvel ellátott ta-
pasz, sem Forti k., sem Forti György, vagy névtelent el ne fo-
gadjanak, mert az mind hamisítvány, hanem csakis egyedt: az ere-
deli Forti László gyártmányát! De ha valaki nekem hamisítványt
beküld, azt jutalomban részesítem. 3961

Kapható az összes aradi gyógyszerészeknél.

Tüzelő anyagokban
bár a szállítási akadályok teljesen megszüntetve nincsenek, mindazonáltal igen tisztelt vevőinket értesíthetjük, hogy

raktár - készletünk
Zsilvölgyi Fűtőkőszén,
Porosz Salon-kőszén,
Porosz Légszesz Pírszén
és Porosz Dió-Pírszénben

Legjobb minőségekben

jól el van látva.

Háztartási és ipari célokra száraz, darabos,
jól kiégetett

Bükkfa - szén
állandóan nagy mennyiség készleten.

Takaréktűzhelyben ajánljuk a kőszéntüzelést. Számos előnyök s jelentősen olcsóbb, mint a tűzifa.

A hazaszállítást saját kocsijainkkal, a miniszteri és főkapitányi rendeletnek megfelelően **plombázott zsákokban** eszközöljük. 168

Kneffel Károly és Fia
vaskereskedés szénosztálya.
Telefon 139. sz.

KÖSZEG. **Sanatórium és vizgyógyintézet**

gyönyörű fekvés, nagy fenyvespark, szép sétányok, villamvilágítás. Priesnitz- és Kneipp-rend-zer. Massage, v. llyanozás, hidegkúra, lég- és napfürdő, szénsavas fürdő. Forróárok-szűlek. Étkeztetés. Lakás, vizkúra és orvosi gyógykezelés, napi 9-12 korona.

Prospektus ingyen. 5962

THIERRY BALZSAM
A zöld apaca védjeggyel. főv. védve.
Régi hírű felülmúlhatatlan, emésztési za-
varok, kólika, katarhusz, mehfájás, in-
fluenza, különösen kezdődő tüdővész stb.
ellen. 12 kis, vagy 6 duplatég, vagy
1 nagy speciális üveg, szab. 21 val 5 kor

THIERRY CENFIFOLIA-KENŐCSÉ
Általános mint Non plus ultra ismerős
minden régi barmnál gyulladási sértes,
gyűlés és dagaszt ellen, megkádályozza
a vérmérgesztó operációkat többnyire fa-
laslegessé teszi. 2 terefly ar barm. K 3 65
Széksküldi készpénzért vagy utánvértől

THIERRY A. gyógyás. PUSZTARODA
Rudolph-Sauerbrunn mal-itt.

Raktár Budapesen az Török József és L.
Kegyer Leo és Gy. Lucason Vörösi L. nél.

ÖVÁS! Egyedül valódi, jóványesen védett balzsamom vételezett
rendeléstől s különösen ismét eladásától. A büntetőör-
vény 23 és 25 §-ai szerint mindenki, aki nem az én gyógyszer-
ramból eredő, tehát más, mint az egyedül valódi zöld apacavéd-
jeggyel törv. védett Thierry-balzsamot rendel, vásárol, különösen
árut, büntetőbírószági kinevelten üldözésnek és 4000 K-ig, vagy
1 évig terjedő fogházbüntetésnek van kitéve. Ugyanígy a vásárló
erőszakos módon kínált, más nevű pótlékoknak megengedő és, v.
árusítása, melyek csak a közönség kizsákmányolása s hozzájuk
forgalomba, ugyanígy büntetést vonnak maguk után

Raktárak Aradon: G. Földes Kelemen és Hajós Árpád urak gyógyszer-
tárában. 3966

A Bór- és Lithion-tartalmú

Salvator- forrás

künnön sikerrel használtatik
vesebajoknál, a húgyhólyag bántalmainál és köszvénynél, a cukorbetegségnél, az emésztési és légzési szervek hurutjainál.

Húgyhajtó hatású!

Vasmentes! Könnyen emészthető!
Teljesen tisztán!

Kapható drágyáriszkereskedésekben vagy a
Szingye-Lipóczy Salvatorforrás Vállalatnál
Budapest, V. Rudolfsplatzpart 8.

[illegible]

KERPEL IZSO
könyv-, papir- és zeneműkereskedésébe
a következő
ujdonságok
érkeztek eladásra: 274

Magyarban: Vámbéry, Büntető jog és Ethika, Lederer: Mezőgazdasági hitel, Molnár: Rabok, Faber: Keresztény szocializmus, Kirshaber: Választójog, Berki: Versek, Illyés B. költemények, Kuthy: Versek, Verő: Nép, Rudnay: A felsőbükki kuria, Prometheus: Kik a szabadgondolkodók? Bouche: A zöldségtermesztés, Brück: Zenei alaktan, Ráskai: Hét esztendő, Lukács: Ügyvédjelöltek utmutatója, Molnár F.: Az ördög, Mikszáth: Jókai élete, Wilde: Salome, Anthony Hope: Peggy a kotnyeles, Krudy: Pajkos Gaálék, Nagy: Fejlődéstan jegyzetek, Ráskai: Hat esztendő, Herczeg: Déryné, Ferenczy: Sztrájk és szociálpolitika.

Nämetben: Langenschmidt: Arme kleine
Eva, Schlicht: Leutnant d. R. Wilde O.: Gesam-
melte Werke, Philippi: Pariser Schattenspiel,
Ernst Georgy: Morgenröte, Scherlock Holmes:
Detektivgeschichten, stb. stb.

Franciában: Antonio Fogazzaro: Un Petit monde d'Autrefois, Bourget: Le disciple, Acker: Le désir de vivre stb.

Továbbá: A műveltség könyvtára, Jókai összes műveinek nemzeti kiadása, Pallas Nagy Lexikona; Marcali: Világtörténete, Szilágyi: Magyar nemzet története, Gracza: Szabadságharcz története, Marschalkó: Igazságügyi rendeletek, Brehms, Thierleben, Mayer és Brockhaus-féle Conversations-Lexikon, Ratzel: Völkerkunde, Mikszáth munkái, Magyar és képes remekírók, az összes német klasszikusok és szakmunkák s mindenféle folyóiratok

antiquarice is
kaphatók.

Egyben ajánlom.

**80.000 kötetes
kölsön-könyvtáramat,
melyben az összes újdonságok
megjelenés után **azonnal**
kaphatók.**

**Kölcsöndij: havi 1 kor. 20 fill.,
vagy kötetenként fizetve 8 fill.**

**Vidéki bértők is a legfigyelmesebb
kiszolgálásban részesülnek.**

**30.000 kötetes
zeneműkölszönző intézet.**

mely az összes újdonságokat tartalmazza.

**Zenemükölcsöndij: havi K. 1-40
vagy füzetenként fizetve 14 fill.**

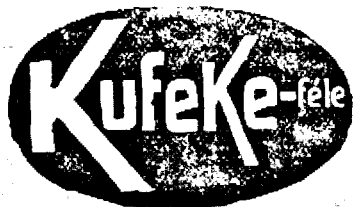
Egész könyvtárak legmagasabb áron való vétele.

Kiváló tisztelettel

Kerpel Izsó

**könyv- és papirkereskedése könyv- és zene-
műkölszönzö intézete.**

Arad, Andrássy-ter 20.
(Fischer Eliz palota.)

A gyermekek kiválóan fejlődnek vele és nem szenvednek emésztési zavarban.

Kitűnően bevált hányás, bélhurut, hasmenés stb. esetén.

A bel- és külföldön sok ezer orvos ajánlja.

Legjobb táplálék egészséges és gyomor-bajos gyermekeknek.

Kapáló gyógyszerárakban és drogériákban.

Diet. tápláló szerek gyára KUFKE R.

Wien I. és Bergedorf - Hamburg.

Dr. med.
Velicsek-féle
Sanatórium.

NÉMET - BOGSÁN

(Krassó-Szörény megye.)

Beutalás és Pensió.

3936 Prospektus ingyen.

Hazánk egyik legszebb és legkiecsibb vidékén, a Vojtek-N.-Bogsáni vasút végállomása. — Kitűnő, üde, pormentes levegő, széles, lég-, nap-, Vízmasszage, Gymnastika- és Dieta. — kurák.

Uj!

Uj!

Folyékony

Eisen-Somatose

(Somatose jéggel, organikus csomagolásban.)

1020 III

Különösen

sápkorosoknak

orvosilag ajánlva.

Kitűnő étvágygerjesztő és idegerősítő.

Minden gyógyszertárban és drogériában kapható

1223—1907. szám

Hirdetmény.

Közhirre teszem, hogy körjegyzői irodámban egy a jegyzői teendőkhöz teljes jártassággal bíró józan életű és példás erkölcsű egyén szonnal alkalmazást nyerhet.

Évi fizetése 800 kor. magánjövdelemtől $\frac{1}{4}$ rész, végrehajtásokért napi 3 kor. díj.

Előnyben részesülnek a román nyelvet is bíró egyének.

Felbivom mindazokat, kik ezen állandó állást elfoglalni óhajtnak, hogy haladéktalanul személyesen jelentkezzenek, vagy eddigi szolgálatukat és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányaikat hozzám sürgősen mutassák be.

Tótváradon, 1907. április hó 26-án.

Tomutia Vazul,

kjegyző.

1274

1127—1907.

1299

Árverési hirdetmény.

A képviselő testületeknek határozatai alapján közhirre teszem, hogy Tótvárad, Szorosság, Gyulicza, Govosdia, Baja, Lupest községek vadászati joga külön-külön Tótváradon a körjegyzői irodában **1907. május hó 21-én d. e. 10 órakor** hat egymásután következő évre nyilvános árverésen bérbe fog adatai.

Az árverési feltételek hivatalos órák alatt a körjegyzői irodában megtekinthetők.

Tótváradon, 1907. év május hó 1-én.

Tomutia Vazul,

kjegyző.

Szőlőoltványok.

Fajtiszta riparia portalis alanyon oltott, elsőrendű, dúsgyökérzetű, bor és csemegefajú

ásoltványokat

szállít, ameddig a készlet tart:

Hámory Gazdaság szőlőoltvány-telepe Arad.

Bővebb felvilágosítással és árajánlással szívesen szolgál Deák Ferenc utca 3. sz. a. 303

Telefon 229.

Telefon 229.

Értesítés!

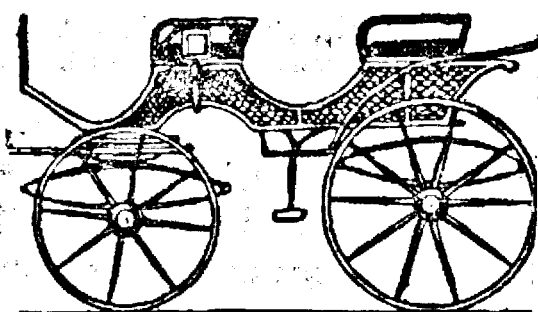
Figyelem!

Nádassy és Mészáros

kocsikészítők Arad, Boros Béni-tér 2. sz.

Van szerencsések az igen tisztelt érdekelteket értesíteni, hogy Arad, Boros Béni-tér 2. szám alatt **kocsi készítésre berendezett műhelyeket nyitottunk,**

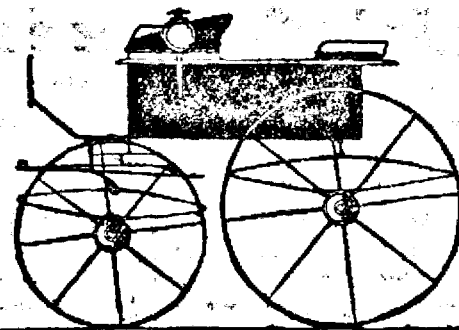
1042

hol igen jutányos árakért készitünk a legmagasabb igényeknek is megfelelő modern kivitelű **járműveket**, ezenkívül megrendelésekre készitünk **új autómobil-felsőrészeket is**, és a már használatban levőket kívánatra átalakitjuk, valamint javítását is elfogadjuk, a melynek gyors és pontos elkészítéseért garanciát nyújt években át külföldön szerzett szaktehetségünk. — B. pártfogást kér

Nádassy és Mészáros,

kocsikészítők Arad, Boros Béni-tér 2.

KI SZENVED?

gyomor-bajban, székrekedésben, étvágytalanságban stb.? Az tegyen kísérletet, a több száz hírneves orvos által ajánlott **HORGONY** természetes keserűvízzel. Reggeli előtt fél ivópohár **HORGONY** keserűvíz 1—2 óra alatt meghozza a kívánt hatást, mire az étvágy és a jó közérzet beáll. A **HORGONY** természetes keserűvíz nem kellemetlen ízű, nem okoz kellemetlen érzést. Kapható minden ásványvíz, fűszerkereskedésben és gyógy-szertárban. Vásárlásnál kifejezetten **HORGONY** keserűvíz kérendő. Tulajdonos: **Losser János** Budapest.

849

BORHEGYI BORVIZ

sziklából fakadó természetes ásványvíz
forrás kezelőség
Szászrégen.

Vezérképviselő Aradon
Stern Sándor

Kapható: Fejér Gyula, Pollák József, Dürr Kocsárd, Dürr Gusztáv, Daimel Lajos, Altmann Ede, Husarek Agoston Lipka. 1202

Egyesületek, casinók, társaságok és a vendéglős urak becses figyelmét felhívom a tavaszi idény beálltával a raktáromon levő és legjobb minőségű

gyertyán és bükkfa-bábuimra és avatódi lygnum-sanktum teke-golyóimra

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöltetnek.

Bauer Gyula

tajték-, pipa- és műsztergályos üzlete 1285

A R A D, (Minorita-palota.)

Fischer Armin

szobafestő és mázoló

Arad, Vörösmarty-utca 3. sz.

Elvállal mindennemű

szobafestő és mázoló-

munkát,

azonkívül gipsz utánzatot és szobakárpitozást a legegyszerűbb és legdiszesebb kivitelben vidéken is. 837

175 darab

pontos járatu ezüst

zsebórát

minden elfogadható árban elárusít.

Schwimmer-cég

Arad, 802

Szabadság-tér 5—6. szám alatt.

Pölzl kávéház

mellett.

Stiller József

eszk. és kir. ezab.
jégsszekrénygyára

Gyár és iroda: VII., Nagydíófa-utca 22. sz. (Wesselényi-utca sark.)

Ajánlja törvényesen védett és elismert legjobb szerkezetű, kőöntést nyert hűtőszekrényeket sár, víz, vaj, nyershús hűtésére, ételhűtőket házi szükségletre, fagyalt készítéseket és fagyalt reservoireket, bormérési berendezéseket és legújabb szerkezetű pezsgető-eszközöket. — Képes árjegyzékek fenti gyártmányokról, valamint a legújabb tisztánny hűtőszekrényről, ételhűtőkről, továbbá a sörkimerő készülékekről (hűtött levegőnyomással) kívánatra ingyen.

Tervezések elkészítése végett kérem cégemre ügyelni és más hasonló nevű cégekkel össze nem tévesztetni; gyáram 1873-ban lett alapítva. 3945

Egyedüli tulajdonosa:

STILLER JÓZSEF

sárak nélkül.

Budapest, VII., Nagydíófa-utca 22

Kovács Soma és Társa Aradon.

Mc. Cormick chicagói aratógépgyár egyedélarusító.

A legelső és legnagyobb aratógépgyár az egész világon.

K ü h n e E.

mosoni mezőgazdasági gépgyár kizárólagos képviselője.

370

Vezemőrel permetezőzők eredeti francia, szőlészeti gépek.

Gőzgépek, műszaki áruk, szerszámok, malomszerek, pinczészeti eszközök gyári raktára.

Szivattyúk, kutak, tömlők.

500 koronát

fizetnek annak aki

Bartilla-

fogvizetnek hasz-

nálata mellett, üvege 70 fill. valaha ismét fogfájást kap, vagy a szája bűzlik. (Csomagolásért külön 20 fill.) **Bartilla A. Örökösai**, (B. Winkler) **Wien**, 19/1 Sommergasse 1. — Kapható Aradon minden gyógyszerárban, különösen **Füldes Kelemennél**, Deák Ferenc-utca 11. sz. és **Hajós Árpádnál**, Andrassy-tér 27. Kérjük mindenütt határozottan **Bartilla-féle** fogvizet. Hamisítványok feljelenről díjaztatnak 601

A Vörösmarty-utca 3. számú

házban, a II. emeleten,

egy szép uri lakás

előnyös feltételek mellett

kiadó.

Bővebbet a házban 6 ajtó sz. alatt.

Harisnyakötőde

Andrassy-tér 20. sz.

(Fischer Eliz palotában.)

A t. közönség rendelkezésére áll

800

Üzlet:

Andrassy-tér 13. szám

Minorita-palota

Telefon 333. szám.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

Kohn József

ARAD.

Gyári-műhely:

Batthyány-utca 32. sz.

saját ház.

Telefon 321. szám.

Hat kiállításon első díjjal kitüntetve.

JÉGSZEKRÉNY-GYÁR.

Nagy raktár mindennemű **jégsszekrényekben**, u. m. háztartási, vendéglősök, hentesek és mészárosok részére; legújabb és legjobb szerkezetűek, melyek keves jégsszükséglettel legjobban hűtenek; háztartási és konyha-berendezési cikkek. — Fürdőkádak, ülő fürdő és gyermekkádak, zuhanyok, úgy a közönséges háztartásban, valamint vízvezetékhez alkalmazhatók a legizlésesebb és diszes kivitelben mindig készen raktáron kaphatók.

Árjegyzék kívánatra küldetik.

335

Árjegyzék kívánatra küldetik.

Költözködők figyelmébe!!

Petroleum, villany és gázvilágítási testek mélyen leszállított árban. Villany, gáz-bevezetések, lámpák átalakítása legjutányosabb árban eszközöltetnek. Legjobb minőségű villamos körték és izzótestek.

Szabó Albert

6 eszab. és kir. tenege József 15herceg udvari szállítója

ARADON, ANDRÁSSY-TER 16

Városi és megyei telefon 229. 1215

Kész cipő mérték szerint.

Egyedüli raktár

Weinberger János
elsőrendű cipőraktár
Arad-Temesvár.

Hölgyek
figyelmébe!

Angol női ruhákat, kosztümöket a legdivatosabb kivitelben készít

Popovits Lila
női divatterme

Arad, Weitzer János-u. 2. (Minorita-palota.)

Felvétetnek szabászati és rajzoló tanításra növendékek, vidékiek teljes ellátással is. 733

Telefon sz. 370. Telefon sz. 370.

Hammer Zs. és Társa

műszerész és mérlegkészítők

Boros Béni-tér 1. szám.

Ajánlja dusan felszerelt kerékpár, varrógép és Gramofon raktárát. 1002

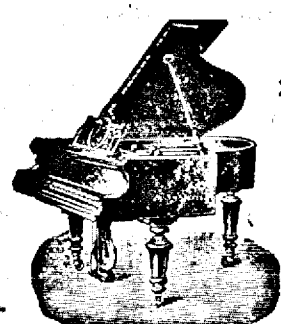
„Singer”, „Original Viktoria”, „Central Bobbin varrógépek” csatládai használatra és ipari célokra. — „Puch”, „Helical-Premier” és „Préciosa” kerékpárok jutányosan jótállás mellett, kedvező fizetési feltételek.

Nagy szakszerű javító műhely.

Faix Jacques

zongoraterme és készítői műterme

Aradon,
Batthyány-utca 35.

Raktáron tartja: Ibach, Dörr, Lyra, Oeser, Wirth, Rössler elsőrendű gyárosok kitűnő készítményeit, valamint saját gyártmányu zongoráit

Nagy raktár új Grammophonokból. — Új zongorák 300 frttól 850 frtig.

Javítások, hangolások, ugyszintén havi kölcsön-zongorák jutányos árak mellett.

Hirdetmény.

Ezennel közhirrre tétetik, hogy miután a Magyar Királyi Pénzügyminisztérium ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (XX. sorsjáték) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A Magyar. kir. Pénzügyminisztérium által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szabadalmazott Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.
Huszadik Sorsjáték. 125.000 sorsjegy, 62.500 nyeremény.

Első osztály Betét 12 korona Huzás: 1907. máj. 23. és 25.		Második osztály Betét 20 korona Huzás: 1907. jun. 18., 19 és 20.		Harmadik osztály Betét 32 korona Huzás: 1907. jul. 16., 17. és 18.		Negyedik osztály Betét 40 korona Huzás: 1907. augusztus 13., 14. és 16.		Ötödik osztály Betét 32 korona Huzás: 1907. szeptember 3., 5. és 6.		Hatodik osztály Betét 24 korona Huzás: 1907. szeptember 25-26. október 24-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona
1 á	60000	1 á	70000	1 á	80000	1 á	90000	1 á	100000	1 á	110000
1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1 á	40000	1 á	50000	1 á	60000
1 á	15000	1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1 á	40000	1 á	50000
1 á	10000	1 á	15000	1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000	1 á	40000
1 á	5000	1 á	10000	1 á	15000	1 á	20000	1 á	25000	1 á	30000
4 á	2000	4 á	3000	4 á	4000	4 á	5000	4 á	6000	4 á	7000
6 á	1000	6 á	2000	6 á	3000	6 á	4000	6 á	5000	6 á	6000
10 á	500	10 á	1000	10 á	1500	10 á	2000	10 á	2500	10 á	3000
35 á	300	20 á	500	15 á	1000	15 á	1500	15 á	2000	15 á	2500
115 á	100	130 á	300	135 á	500	135 á	67500	135 á	67500	135 á	67500
3825 á	40	4825 á	80	5325 á	130	5325 á	170	4825 á	200	5325 á	130
4000 ny. Kor.	304000	5000 ny. Kor.	609000	5500 ny. Kor.	1022750	5500 ny. Kor.	1.255.750	5000 ny. Kor.	1.325.500	57.500 nyer. és jutalom	Korona 11.940.000

Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben:
Korona
1.000.000

(Egy millió)

1	Jut. Kor	600000	600000
1	nyer. á	400000	400000
1	á	200000	200000
1	á	100000	100000
1	á	90000	90000
1	á	80000	80000
1	á	70000	70000
1	á	60000	60000
1	á	50000	50000
1	á	40000	40000
2	á	30000	60000
2	á	25000	50000
4	á	20000	80000
8	á	15000	120000
80	á	10000	800000
60	á	5000	300000
485	á	2000	870000
900	á	1000	900000
1200	á	500	600000
34850	á	200	6970000

Az I. osztály huzása 1907. május hó 23. és 25-én tartatik meg. A huzások a Magyar kir. állami ellenőrző hatóság és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben. Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték valamennyi árusítóinál kaphatók.

Budapest, 1907. évi április hó 28-án.

Magy. Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.
Lukács László. Hazay.

Telefon 551.

Elismert legolcsóbb.

Telefon 551.

Pénzkölcsön

ház és földbirtokra a legmagasabb értékig törlesztési részletekben való visszafizetésre közvetít

10, 15, 25, 35, 41, 50 évre

KLEIN JÓZSEF Arad, Radnai-ut 10. sz.

A nagyszabeni általános takarékpénztár képviselője,

hol a következő bér- és magán-lakházak előnyös fizetési feltételek mellett olcsó árban eladó, u. m.: Lövész-u. 3a. emeletes, Lipót-utca 12a., Lipót-utca 13., Lehel utca 14., Lehel-utca 19. sz., Választó-utca 39. sz. földszintes házak és Új-Miklósán a motoros mentén 440. számú ház, mely 3—4, esetleg 5 szoba, konyha, kamara és fürdő-szobának alkalmas új épület 6500 kor.-ért törlesztésre eladó.

Felvilágosításokat teljesen ingyen ad a

Kiadóhivatal:

József főherceg-ut 22. szám.

Telefon szám: 151.

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozódásnál kérjük a hirdetés alatt levő számokra hivatkozni.

Az apró hirdetések előre fizetendőek.

Ezen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűből 8 fillér. — Cseledek kereső vagy cselédnek ajánkozó apró hirdetés 20 szóig 50 fillér, minden további szó 4 fillér — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillért és 1 koronáért kaphatók lapunk elárulító helyein.

Hirdetések felvételnek a
Kiadóhivatalban:
József főherceg-ut 22. szám.
Telefon szám: 151.

Akinek

ismeretseg hián

háztartásra,
nevelőre,
üzletvezetőre,
könyvelőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztára,
kulcsárra,
vinczellérre,
kertészre,

kulcsárnőre,
gazdasszonyra,
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre,
házmesterre,
stb.-re
van szüksége,

Aki

eladni kíván

butort,
zongorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

Aki

bérbéradni kíván

birokat,
házat,
vadászterületet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat.

Aki

mindeneket vétel vagy bérbévitel céljából keresi;

Aki

valamely állást betölteni kíván: leírásában értezt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY”
kis hirdetési
rovatát használja.

Szegjobb francia divatlap,

a „La Toilette Moderne” színes műlapokkal, eredeti szabás-mintával, ára füzetenként 1 kor. 20 fill. Ingusz I. és fia könyvkereskedés, Arad. 361

3-4 szobás lakás

fürdőszobával november 1-re kerestetik. Ajánlatok E. M. jelige alatt kiadóra kéretnek. 370

Söhre lekaszállásra

a Mihály-utcában circa 4500 □-öl területről eladó. Bővebbet Ederer Károlynál Forray-utca. 1234

Veszek könyveket,

egész könyvtárakat, Lexikonokat, jobb folyóiratokat és hangjegyeket legmagasabb áron. — **Kerpel László** könyv- és papirkereskedése és kölcsönkönyvtára, Aradon. 356.

Biztos existencia!

Ügyes, jó beszélő tehetséges urak állnak a kalmazást kaphatnak egy könnyen eladható házi cikk eladására. Pénzbeszedők óvadékkal kerestetnek. Ajánlatok „K. G. 100.” jellel a kiadóhivatalba kéretnek. 465

Gazdasszony

kerestetik, ki a háztartás minden ágában járatos, 40-45 éves lehet, Szent-László-utca, Jakabffy-ház. — Ugyanott egy diszes előszoba ruhafogas olcsón eladó. 1302

Mérlegképes

könyvelő, ki a gépirást is bírja, állást keres. Cim: B. M. Flórián-utca 4. sz.

Egy szép

gázcsillár és két fiókosszekrény eladó. Batthyány-utca 30 I. emelet ugyanott egy ügyes bejáróné kerestetik. 1306

Kiadóhivatalunkban nagyobb mennyiségű

filc (nemez)

ipari célokra jutányos áron eladó.

Jég

kapható havi bérletben naponta házhoz szállítva Petőfi-u. 7/a. Telefon 199. szám. 1253

Egy billiárd asztal

jutányosan eladó Teleki-utca 15. szám alatt.

Egy olcsó pince

az Acsev. palota közelében bérbevitelre kerestetik. — Ajánlatokat „Pince” jellegével a kiadóhivatalba kérünk.

Egy jó karban lévő

matt mosdó tükörrel és márvánnyal eladó Flórián-utca 14.

Eladó

1 használt csinos 2 ajtós jég szekrény, 1 csinos Wertheim Cassa. Bildhauer, Orczy-utca. 1299

RÁCZ JÓZSEF

fűszer-, csomago-, bor-, kávé- és dohányüzemi kereskedése

A „Barna mókus”-hoz.

ARAD, Szabadság-tér 21. (Lengyel Testvérek mellett)

T. C.

Van szerencsém becses tudomására hozni, hogy helyben, Szabadság-tér 21. sz. alatt (Lengyel Testvérek mellett) egy, a mai kor igényeinek megfelelő, modern berendezésű

fűszer- és csomagekereskedést

nyitottam és azt **RÁCZ JÓZSEF** törvényszékiileg bejegyzett saját cézem alatt fogom vezetni.

Előnyös összeköttetésekkel fogva, azon kellemes helyzetben vagyok, hogy a nagyérdemű közönség igényeit minden tekintetben kielégíthessem, miért is kérem, hogy céget b. bizalmával kitüntetni méltóztassék.

Az aradi piacon töltött gyakorlati pályámon Karátsonyi Antal, Rothstein Mór és Pollák József helybeli cégeknek több évig voltam alkalmazva, bő alkalmam volt a n. é. közönség igényeiről közvetlen tudomást szerezni s így ismerve, pontos és lelkiismeretes kiszolgálás által arra fogok törekedni, hogy a belém helyezett bizalmat mindenkor kiérdemeljem.

Főtörökvesem leendő a t. vevőimet mindenkor friss és csakis első minőségű áruval kiszolgálom.

Midőn b. pártfogását kérem, méltóztatassék kb. látogatásával megismerkedni.

Mély tisztelettel

RÁCZ JÓZSEF.

7234—1907. kh.

Hirdetmény.

A Weitzer János gép-, waggongyár részvénytársaság aradi gyárának waggonepítő osztálya átalakítására vonatkozó telepengedély iránt folyamodván, az 1884. évi XVII. t.-c. 27. §-a értelmében a telep helyszíni tárgyalására határidőül folyó évi május hó 13-ika délelőtt 10 órája kitűzték, melyre az érdekeltek ezuton is meghívottak azon észrevétellel, hogy a telep helyszíni és tervrajza, valamint az üzem módjának leírása a kapitányi hivatal iparügyosztályánál folyó évi május hó 13-ig, mindenkor a hivatalos órák alatt betekinthező, s a netáni észrevételek írásban ugyanott, előzővel pedig a helyszíni tárgyalás alkalmával megtehető, mert amennyiben ilyenek nem említhetnének, s ha köztekintetek gátlólag fel nem merülendnek, a telepengedély az idézett törvény 30. §-a rendelkezéséhez képest ki fog adatni.

Arad, 1907. évi május hó 1-én.

Sarlot,
főkapitány.

302—1907 végreh. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírott bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102 §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a borosjenői kir. járásbírósnak 1906. évi 602/1. számú végzése következtében Dr. László Gyula ügyvéd által képviselt Sárkány Margit javára, Petkovics István ellen 12000 kor. s jár. erejéig 1906. évi augusztus hó 30-án fogantatott kielégítési végrehajtás útján le- és felülfoglalt és 3440 koronára becsült következő ingóságok, u. m.: irodalmi művek, képek, szobabútorok, grammofon, kocsik, lószerszámok, lovak, stb. nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a borosjenői kir. járásbírósnak 1906. évi V. 602/3. számú végzése folytán 12000 kor. tökékövetelés, ennek 1906. évi augusztus hó 28. napjától járó 5% kamattal és eddig összesen 105 kor. 90 fillérben bíróilag már megállapított költségek erejéig, Borosjenőn, adós lakásán leendő eszközölésére 1907. évi május hó 10-ik napjának délutáni 3 órája határidőül kitűzték és ahhoz avenni szándékozók ezen noly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-c. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet ígérőnek, szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták és azokra kielégítési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-c. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Borosjenő, 1907. évi április hó 26. napján.

Nagy,
kir. bír. végrehajtó.

Ispáni állásom

1907 évi október elsejére változtatni óhajtom, jelenleg is 1000 holdas gazdaságban felmondatlan állásban önállóan működöm. 1303

Cimet a kiadóhivatal továbbít.

Lakások kiadók!

Boros Bényi-tér (fő-ut) 15. sz.
házban

nagyobb lakások

vízvezetékekkel azonnal, esetleg f. é. augusztus hó 1-től

kiadók.

Bővebbet ugyanott a ház-mesternél. 1304

Egy jó karban lévő 2 lóerős

gázmotor

jutányos áron eladó.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

1625—907. pm.

Pályázati hirdetmény.

Arad szab. kir. város törvényhatóságánál nyugdíjazás folytán megüresedett évi 1700 korona törzsfizetéssel és 400 kor. lakbérilletményével javadalmazott rendőrhadnagy állásra s az ennek betöltése által esetleg megüresedő, valamint végkielégítés folytán megüresedett évi 1400 korona törzsfizetéssel és 400 kor. lakbér illetményével javadalmazott II-od oszt. irodai segédtszti állásra pályázatot hirdetek s felhívom azokat, kik az 1883. évi I. t.-c. 19. §-ában meghatározott minősítéssel bírnak és a fenti állások valamelyikét elnyerni óhajtják, hogy felszerelt pályázati kérvényüket 1907. évi május hó 3-ig bezárólag hivatalomban nyújtsák be. A város szolgálatában nem álló pályázók egészséges voltukat orvosi bizonyítvánnyal igazolni kötelesek.

Az elkészített pályázatok figyelembe vételét nem fognak.

Aradon, 1907. évi április hó 16-án.

A polgármester távollétében:

Kádas Kálmán,
főjegyző.

Szabott árak.

Szabott árak.

Cs. és kir. udv. szállító. — Szerb kir. udv. szállító.
Bolgar fejed. udvari szállító.

Neumann M.

cs. és kir. udvari szállító

férfi-, fiu-, gyermek és leányka ruhák telepe

ARADON, a Fehér Kereszt szálloda mellett.

Alapított 1845.

Kivonat a tavaszi árjegyzékből:

Férfi öltöny:

	kor.
Kék v. fekete cheviott	36—50
Kék v fekete milton	42—56
Divat cheviottból	24—50
Divat kamgarnból	36—50
Lawn-tennis szövethől	36—50

Smoking öltöny:

Kamgarn sergebeléssel	54—70
-----------------------	-------

Ferencz József öltöny:

Fekete finom kamgarn	64—72
Szálas herlein	70—92

Felöltő I. soros:

Szürke schetland	26—32
Angol divat cheviott	32—52
Zsolnai divat cheviott	36—48

Felöltő II. soros:

Zsolnai loden	36—48
Angol divat cheviott	40—52

Sport felöltő:

Angol kockás szövethől	40—50
------------------------	-------

Körgallér:

Zsolnai loden	20—26
Zsolnai és angol divat cheviott	24—32

Vadász és sport öltöny: kor.

Zsolnai loden	36 44
Angol cheviott	44—50

Hawelock:

Zsolnai lodenből	24—32
------------------	-------

Hubertus kabát:

Divat cheviott	32—40
----------------	-------

Nadrág:

Divat cheviott	10—16
Divat kamgarn	12—20

Sacco öltöny ifjaknak:

Fekete v. kék cheviott	22—36
Fekete v. kék kamgarn	24—32
Divat cheviott	24—40
Divat kamgarn	26—40

Fiu öltöny (Complettas):

térd vagy lengyel nadrág és mellénnyel.

Fekete v. kék cheviott	18—28
Kék v. szürke mixed	18—26
Divat kamgarn	26—32

Iskola costüm:

Zsolnai loden	13—16
Kék cheviott	14—18
Divat cheviott	16—24

Blousos costüm:

Kék és divat cheviott	15—24
Kamgarn és mixed	16—24
Divat cheviott	16—22

Angol matróz costüm:

Kék cheviott	20—30
Kék kamgarn	22—32
Kék mixed	16—20

Felöltő ifjaknak:

Szürke shetland	24—30
Divat scheviott	24—32

Fiu felöltő:

Kék cheviott	16—24
Angol kockás szövet	22—28

Fiu hawelock:

Zsolnai loden	14—18
Teveször loden	14—20

Fiu körgallér:

Kék cheviott	14—18
Zsolnai loden	14—20

Elismert legjobb minőségű árak.

Nagy választék bel- és külföldi szövetekben.

Külön osztály mértékszerinti rendelésekre.

Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.